

BARCELONA:
PERE
DUES PE
CADA

La Veu de Catalunya

10 cts.

PENÍNSULA:
750 PTS. Trimestre
UNIO POSTAL:
18 PTEs. Trimestre

Any IX - Núm. 8.019 - Dijous, 1 de desembre de 1921

Edició del matí

Oficines i impremta: Escudellers, 10 bis. - Telèfon A 184

NA ENGRÀCIA ROURA I PUIG

VÍDUA DE JOSEP RIFA

ha passat a millor vida, conforada amb els Sants Sacraments i la Benedicció Apostòlica

(A. C. S.)

La seva germana Carme (religiosa carmelita), germans polítics Jacint i Joan Rifa, nebots, cosins, parents tots i la raó social **Vidua Rifa i Botey**, fan saber als seus amics i coneguts tan trista nova, demanant-los una oració per l'ànima de la finada i els agrairan que concorrin a la casa mortuòria, Lluís, 77, principal, segona, per assistir a l'enterrament que tindrà lloc demà, divendres, dia 2, a dos quarts de deu del matí.

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

Aniversari de la mort de

D. Concepció Galí Duxans

vídua de BATLLE

que morí el dia 2 de desembre de l'any 1920, havent rebut els Sants Sacraments i la Benedicció Apostòlica

(A. C. S.)

El seu únic fill donya Enriqueta Batlle d'Hostench i don Pere Batlle, els polítics don Josep Hostench i donya Enriqueta Pons de Batlle, netes donya Concepció Hostench i Maria de la Concepció Batlle, net polític i donya, nebots, cosins i família tota, en participar als amics i coneguts tan sensible pèrdua, els preguen que li tributin un record en llurs oracions i se serveixin assistir als funerals que, en sufragi de la seva ànima, se celebraran el proper dissabte, dia 3 de desembre, a les deu del matí, a la parroquial església de Santa Anna, que els en quedaran eternament agraïts.

Les misses després de l'Ofici i de seguida la del pòrdi.

Agraint l'assistència el dol es dona per despendit.

Els Excms. i l'ls. Srs. Arquebisbe de Burgos i Bisbe de Barcelona, concedeixen indulgències en la forma acostumada.

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

BANCA MARSANS

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaletos, 2-4

BARCELONA

Queda oberta la negociació dels cupons dels Deutes INTERIOR, EXTERIOR i AMORTITZABLE, 4 per 100, així com la dels cupons.

CÉDULES ARGENTINES 6 per 100

Venciment 1 de gener de 1922.

Direcció telegràfica:

MARSANSBANK

Apartat de Correus núm. 1

Telèfons núms. 589-A
689-A
789-A

GRAN EXPOSICIO

de magnífics

TAPISSOS PERSES

Kirman, Moshgabat, Gorawan,
Doz Afshar, Old Caucas

SALÓ REIG

Consell de Cent, 331 (tocant P. Gràcia)

Macarrons italians

Spaghetti, Tagliolini, Caneloni, Sémola d'arrò, Pastes corrents.
J. QUER. Plaça de Montcada, 10.

Alcohols purs

rectificats de 90/97%. Especials per a Clíniques, Laboratoris, Farmàcies i Perfumeries.

ANISSATS

DE TOTES CLASSES

Venda al major i al detall

A. ANTICH

Ronda Sant Pau, 32.-Telè. 810 A

ESTOMAGO

Curación del 98 por 100 de las enfermedades del estómago e intestinos con el Elixir Estomacal de Salz de Carlos. Lo recetan los médicos de las cinco partes del mundo. Tonicifica, ayuda a las digestiones, abre el apetito, quita el dolor y cura la

DISPEPSIA

las acedias, vómitos, vértigo estomacal, indigestión, flatulencias, dilatación y úlcera del estómago, hiperclorhidria, neurastenia gástrica, anemia y clorosis con dispepsia: suprimen los cólicos, quita la diarrea y disenteria, la fetidez de las deposiciones y es antiséptico. Vigoriza el estómago e intestinos, el enfermo come más, digiere mejor y se nutre. Cura las diarreas de los niños en todas sus edades.

De venta en las principales farmacias del mundo y Serrano, 30 - MADRID. Se remite folleto a quien lo pida.

Notícies

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona. - Dia 30 de novembre de 1921.

Hores d'observació: A les set del matí, a la una i a les sis de la tarda.

Baròmetre a 0° i al nivell del mar:

756.4, 756.4.

Termòmetre sec: 12.8, 15.8, 15.0.

Termòmetre humit: 12.0, 14.0, 14.0.

Humitat (centèsimes de saturació):

91, 91, 91.

Direcció del vent: O., SO., OSO.

Velocitat del vent en metres per segon.

Estat del cel: Nuvols, Tapat, Ser.

Núvols: Classe: C.K., C.K.S. K.

Temperatures extremes a l'ombra:

Màxima, 17.0, mínima, 1.0; mínima prop del sol, 8.5.

Oscil·lació termomètrica, 7.5.

Temperatura mitja, 14.4.

Precipitació aquosa, des de les set del matí del dia anterior a les set del dia de la data, 0.0 mm.

Recorregut del vent en igual període: 20 km.

Observacions particulars: Boira a la matinada i rosada.

El director, E. Alcobé.

- Fosfo-Gluc-Kola-Lecitinat cura debilitat. B. Domènech, Ronda de Sant Pau, 71.

Regna entusiasme entre les senyores que componen el Pomell de Joventut «Nostres Amors» per a la famosa festa que, per a cap el vinent diumenge, dia 4, i a la qual han estat convidats tots els Pomells de Catalunya, ultra distingides personalitats, entre elles el fundador de la Institució En Josep Maria Folch i Torres.

L'acte religiós tindrà lloc al canó de la Puríssima Concepció, i la Junta del Pomell «Nostres Amors» veurà amb goig que les damelles assistents lluïssin la mística caputxeta blanca.

- Saneament modern: Gran Exposició de Lavabos, pedestal de porcellana. Dipositaris exclusius de la casa Twyford, d'Anglaterra. Varietat en els models, banys escalfadors, wàters, etc., etc. Locomo German, Passatge de Sant Joan, 44.

A la Casa de Caritat, tots els dies feiners, fins al dia 9 de desembre proper, de deu a una, a la Secretaria, s'admetran proposicions per a la licitació que s'ha d'efectuar de l'existència de rebuts de vestuari, consistents en draps blancs i de color, espadnyes i sabates, articles que podran ésser examinats pels interessats en els esmentats dies i hores.

S'admetran, igualment, propostes per a l'adjudicació dels ossos que es recullen a les cuines, durant el proper any de 1922.

S'admetran, així mateix, propostes per a l'adjudicació de paper de paper que es produiran a la impremta del dit Asil, durant el proper trimestre del citat proper any.

Els que desitgin presentar propostes hauran d'efectuar-ho en tancat, separatament per a cada article.

La Junta es reserva la facultat de no acceptar les propostes que a ella li semblin no siguin favorables, sense dret a cap reclamació.

Valvelles. PORCELLANA.

J. Llorca, Rbla. Flors, 11.

Ha estat denunciada que el carró número 1.473, amb un cavall enganxat, valet tot en 3.000 pessetes, ha estat rebut a la Rambla de les Flors, 11.

PELLETERIA LA SIBERIA

Rambla de Catalunya, 15

Noves creacions, continuament mireu les
escaparates i visiteu els salons de la casa.

SECCIO ECONOMICA

Corts, 624

Visiteu aquesta secció on trobareu preus verita-
blement inversemblants

Renards naturals. . . Des de 60 ptes.

Renards de Mongòlia. " 45 "

Abrics " 375 "

Pells per adornaments a preus de la nostra Fàbrica

— **RUM BELLESA** tren la blancor al cabell torbant-li el seu color primitiu amb extraordinària perfecció. És inofensiu; no embruta; és el ideal. Vende en perfumeries.

Trobat-se en el seu domicili de la Palma de Sant Just, número 9, Josep Maria Farell, se li ha engegat una pistola, produint-li una ferida de pronòstic reservat a la mà esquerra.

JOIES VILANOVA Unió, 6

Al dispensari de Sant Martí fou curat Joan Aimeilla, de 54 anys, tintorer, el qual, baixant d'un tramvia de Sant Andreu al carrer del Clot, topà amb un pal i es causà fortes contusions al pit, commoció general i probable fractura de costelles, pronòstic reservat.

Ahí al matí, al carrer d'Aribau, davant del número 66, el camió 6.145 topà amb dos tramvies de les línies 10 i 17, i de les resultes, el xofer del camió, Domènec Cos, de 49 anys, rebé ferides d'alguna gravetat al colze dret i als peus; el seu germà Cosme, de 45, contusions lleus a la cara i braç dret, i el conductor tramviari Cirià Garriga, de 30, dues ferides lleus a la mà dreta.

Foren auxiliats al dispensari del carrer de Sepúlveda.

Ha denunciat l'administrador de l'Hospital Clínic que entregà a un ordebança dos talons que, en juny, importaven 2.886,77 pessetes, contra la Caixa de Pensions i d'Estalvis per a la Vellesa, i després d'haver fet efectius els esmentats talons no s'ha presentat a donar-ne compte.

Prop de la plaça de toros Monumental foren detinguts dos subjectes per haver sostret dues peces de vellut d'un auto-camión, propietat de don Francesc Serra i Roca, avaluades en unes 300 pessetes.

La policia ha detingut un subjecte de 17 anys, conegut com a lladre professional, que portava una caixa contenint tres quiles de negre mitjà i un catàleg de mostres d'anilina, avaluat en 54 pessetes, resultant haver estat robat d'una casa de comerç situada al carrer del Bruch.

El Comitè de sots-delegats de Sanitat de Barcelona, va pendre l'acord de dirigir al president del Consell de ministres, al ministre de la Governació i al doctor don Lluís Ortega Orejón, president del Comitè Central de sots-delegats d'Espanya, el telegrama següent:

Ates estat sanitari nacional (agrupat) tornada malalts Marroc, Comitè delegats Sanitat Barcelona acord interessar V. E. conveniència promoció urgent reformes sanitàries proposades, conforme modernes neces-

sitats. Respectuosament, Farríols, president; Sabatés, secretari.

— Per al festival organitzat per la Societat Francesa «PATRIA», a benefici dels ferits de Melilla, que se celebrà demà, divendres, al Teatre Eldorado, ultra els il·lustres artistes MARIA LLACER, EGIDI CURECO i AGA LAHOWSKA, ja anunciats per a pendre-hi part, ha ofert la seva valiosa cooperació l'eminent baríton MATEU MORRO, retardant per aquesta causa la seva sortida cap a MILA. Així com també el senyor CUNECO ha hagut d'ajornar per uns quants dies l'empendre la seva tournée per Itàlia.

Demà, divendres, a les sis de la tarda, tindrà lloc a l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre (Portaferriosa, 21), la tercera de les conferències organitzades per la Lluita contra la Mortalitat Infantil, corrent a càrrec del doctor Pargal, el qual dissertarà sobre «El feminisme de Santa Teresa de Jesús».

Després d'haver practicat el jutge algunes diligències relacionades amb la baralla del Camp de l'Arpa amb els quatre detinguts i incommunicats ahir per la policia, celebrà una conferència amb el president de l'Audiència i una altra amb el fiscal de Sa Majestat, don Didac Medina.

Més tard va decretar la llibertat de Jaume Beltrán, Climent Aulet i Pere Pons i l'ingrés a la Presó Cel·lular amb càrrec de comunicació, del carreter Josep Sobre Bernat, la culpabilitat del qual sembla que ha quedat demostrada en el fet de l'agressió.

LA FILOSOFIA

Astracans
Sealskins
Velours chifons
Panés
Preus molt reduïts
10 - CARME - 10
LA FILOSOFIA

Vida religiosa

Avui: Sant Eloi, bisbe i confessor, i Santes Cànida i Natàlia, màrtirs. — Demà: Sant Eusebi, prevere màrtir, i Santes Aurèlia i Bibiana, verges. Quaranta hores: Avui, a l'església de Montsió. Hores d'exposició: De dos quarts de vuit del matí a les cinc de la tarda. — Demà, a la mateixa església. La missa d'avui: Del dia, color mor-

rat. — La de demà: Santa Bibiana, verge màrtir, color vermell.

Cort de Maria: Avui, Nostra Dona de la Mercè, a la seva església, privilegiada, o a la del Pi. — Demà, Nostra Dona dels Àngels, a la seva església.

Adoració nocturna: Avui, Torn de Sant Josep. — Demà, Torn de Sant Joan Evangelista.

Vetlla en sufragi de les Animes del Purgatori: Avui, Torn de la Santíssima Trinitat, a la seva capella, Escorial, 155, Gràcia. — Demà, Torn de la Comemoració dels Fideis Difunts, a la mateixa capella.

Triduum a Sant Josep Oriol. — Per a propagar la devoció al nostre Sant conclutadament i demanar-li per als soldats del Marroc, se celebrà un triduum a l'església de Nostra Dona del Pi, els dies 2, 3 i 4, a dos quarts de set del vespre. Consistirà en res del Sant Rosari, exercicis pietosos en honor del Sant i sermó pel doctor Valentí Martí, catedràtic del Seminari. Solemnitzarà els actes la capella del Pi, sota la direcció del mestre Masvidal.

Solemne Triduum en honor de la Santa Paç, per als dies 2, 3 i 4 del corrent, que se celebrà a l'església de Nostra Dona de l'Ajuda, amb els cultes següents:

Al matí, a les vuit, se celebrà la santa missa, a l'altar de la Santa Paç; es farà l'exercici del Triduum, amb harmonium.

A la tarda, a dos quarts de set, es farà el Rosari, cant del Trisagion i exercici del Triduum. L'últim dia, que serà el diumenge, ultra els exercicis, hi haurà sermó, que farà el reverend P. Josep Calasanz de Manresa, caputxí.

La Llibreria i Tipografia Catòlica, de fill d'En Miquel Casals, editora de la «Revista Popular», segons costum tradicional que aquesta casa pontificia ve seguint des dels primers anys de la seva fundació, celebrà el vinent dissabte, dia 3 dels corrents, solemnes cultes en honor del gloriós Apòstol Sant Francesc Xavier, patró dels seus tallers, amb els següents actes:

A les vuit del matí, missa de comunió a la capella del Sagriment de l'església del Pi, amb plàtica preparada pel reverend doctor En Lluís Carreras, director de «Revista Popular».

A dos quarts d'onze, solemne ofici a l'altar de Sant Josep Oriol, de l'esmentada parròquia, ocupant la Sagrada Càtedra el doctor En Josep Maria Llobera, canonge d'aquesta santa església Catedral Basílica.

Musicals

L'Orfeó Català, la nostra benemèrita institució coral, donarà un concert, que bé pot dir-se extraordinari, diumenge vinent, a la tarda, al Palau de la Música Catalana. Executarà un programa integrat ex-

clusivament per obres del mestre Nicolau.

Cançons populars glossades, cors mixtes, cors d'homes i dones per separat, cançons amb solistes. Des de la deliciosa cançó per a cor de noies anomenada «Teresa», fins al grandios poema coral «Captant», la nostra primera entitat coral farà sentir les obres superbes que s'anomenen «Divendres Sabt», «La Mare de Déu», «La mort de l'escola» i altres que han constituït i seran sempre els més grans èxits de l'Orfeó Català.

Dirigirà el concert el mestre Lluís Millet. Hi pendran part els solistes senyoreta Andreu Fornelle, sopran, i Emili Vendrell, tenor.

Avui, dijous, a les sis de la tarda, l'Orfeó Andreuenc, sota l'encertada batuta del mestre director, En Miquel Moncalp, i amb la cooperació del quintet Bernet, donarà un escollit concert al Casal Catòlic de Sant Andreu.

Amb èxit va tenir lloc la festa íntima en honor de Santa Cecília, organitzada per l'Orfeó Montserrat, del Centre Moral Instruït de Gràcia, sota la direcció del mestre N'Antoni Pérez Moya, havent-hi assistit una extraordinària concurrència.

Totes les composicions que es van cantar, van ésser molt aplaudides, especialment «La Sileta», la dama de Aragó, «La cançó d'En Sidró» i «Una matinalada», havent-se de repetir «El comte Arnau», «El dimoni escuat», «Non-non, non-neta», «La Mare de Déu» i «Cant de la Verge», en les quals s'hi van distingir notablement, com sempre, els solistes senyoreta Carulla, la senyora Pera i el senyor Nogué, finalitzant l'acte amb el cant «A Santa Cecília», del mestre senyor Pérez Moya, havent resultat la dita festa una de les millors de l'Orfeó Montserrat.

Les carreteres

La Junta de l'Automòbil Club de Catalunya nomenà una Comissió la missió de la qual és buscar un circuit que reuneixi les necessàries condicions per a poder celebrar-hi carreres de cotxes grans (de turisme i de carreres).

La dita Comissió ha començat la seva tasca, havent fet últimament una visita a algunes carreteres de Tarragona que reuneixen condicions per això. Els elements oficials d'aquella capital que foren visitats per l'al·ludida Comissió oferiren fer per la seva part, tot el que poguessin a favor de que sigui elegit en aquella comarca el circuit que es busca, portant-se'n els comissions una impressió sumament afalagadora de la seva visita a aquells elements.

L'excursió per a l'estudi del circuit es feu en tres cotxes oferits pel senyor marquès de Larnadrid, don Antoni Marquès, i don Ramon Tapias, essent els seus acompanyants don Francesc de A. Ribas, don Rómul Bosch, don Ramon Puigmartí i don Joaquim Grasas.

Suficient la carretera per Molins de Rey, Ordal, Vilafraanca, Vendrell, Tarragona, impressionant desagradablement als excursionistes, les carreteres de l'Estat recorregudes a la «provincia» de Barcelona, la situació de les quals, en general, es detestable i fa que no es pugui aconsellar als automòbils aquest itinerari, si no és en cas obligat, però mai com a viatge de plaer.

Obituari

ENTERRAMENTS

Na Engràcia Roua i Puig vídua d'En Josep Rifà. Demà, a les deu. Llíria, 77.

En Joan Casademunt i Martí. Ha mort als 70 anys. Avui, a les onze. Salmoron, 233, primer segona. Cementiri Nou.

Na Madrona Marrugat i Janer. Ha mort als 83 anys a «La Fortesa» (Piera). Avui, a dos quarts de nou. Església de Sant Jaume ses Oliveres.

FUNERALS

Na Concepció Galí i Durans, vídua de Batlle. Morí el 2 de desembre de 1920. Demà passat, a les deu, funerals a la parròquia de Santa Anna.

Na Josepa Carreras i Gonzàlez. Morí el 12 del present. Funerals avui, a les deu, a la parròquia de Sant Pere de les Puelles.

En Pau Albero Dell-Aguia, Pere. Morí a Torí el 29 del proppassat. Funerals avui, a dos quarts d'onze, al Santuari de Maria Auxiliadora (Sarrià).

Na Lluïsa de Sentme Martí. Morí el 24 del corrent, avui, a les deu, a la parròquia de Sant Agustí.

ANIVERSARIS

N'Antoni Reventós i T. 23 de novembre de 1920. De deu a dotze, a l'església de Santa Vicens de.

Na Balbina Millet i Ber primer de desembre de avui, de deu a dotze, a l'església de Santa Vicens de.

Na Elvira Bergues i Sol Morí el primer de desembre. Misses, avui, a la capella.

sim Sagriment (Purissim) glésia de Sitges i a la de O (Cuba).

N'Albert Cantarell i Gal de desembre de 1920. Misses a la parròquia del Pi.

PARTICIPACIONS DE DE

En Frederic Steege i May rat ahir matí.

En Joaquim Llopart i To s'ha avisat l'hora de l'enterrament.

En Pere Pla i Rovira. ahir matí al Cementiri Nou.

N'Alexandre de Lacour i M Souza. No s'avisà l'hora de rament.

La Universitat

El Rector ha rebut la visita del sident de l'Associació de la Pre de Manresa per a anunciar-li que dirigiran un ofici manifestant q vista del mal estat dels edificis tinats a escoles, se cerqui la m ra de terminar les obres del escolar.

El Rector ha promès fer les tions que siguin del cas per a aconseguir l'èxit d'aquesta aspiració.

Don Antoni Rubió i Lluch ha visitat el Rector per a donar-li les gràcies per haver proposat que el claustre ordinari fes constar en acta la satisfacció d'haver estat nomenat doctor honorari de la Facultat de Filosofia i Lletres d'Hamburg.

El Rector ha convocat el claustre ordinari pel pròxim divendres, a les sis de la tarda.

Municipi

LA PONENCIA D'AVIACIO A PARIS

Han tornat a Barcelona els regidors de la ponència d'aviació senyors Cardasco i Vinaixa i el secretari senyor Pellet, que per acord de l'Ajuntament es traslladaren a París per assistir al Congrés i Saló internacional d'Aeronàutica que es clausurà el 27 de l'actual.

En el dit Saló pogueren apreciar, per estar-hi exposats, els grans aparells de transport aero-comercials.

Des del port aeronàutic de Le Bourget, de París, es traslladaren al de Brussel·les utilitzant un dels grans avions de transport.

Visitaren també les fàbriques més importants d'avions com són la Casa H. Farman, Bleriot, etc., i les de motors d'aviació Renault Le Rhone i altres, apreciats els progressos en matèria de navegació aèria així com l'admirable organització aeronàutica que venen intensificant-se i a la qual es deu la seguretat quasi absoluta de tan moderníssim mitjà de transport, el desenrotllament del qual adquireix grans proporcions a l'estranger.

REPRESENTACIO

Per assistir a l'acte inaugural de l'Exposició de ferris artístics que se celebrà avui, dijous, a les Galeries Layetanes, l'Alcaldia ha delegat la seva representació al tinent d'alcalde senyor Nicolau d'Oliver.

EL MARQUES DE COMILLAS A L'ALCALDE

Vivament agraïxo a V. E. i a totes les entitats, en nom de les quals s'ha servit telegrafiar-me, els bondadosos termes en què em manifesta el gaig que la visita al vapor «Infanta Isabel de Borbón» els ha causat. Per això em felicito, i en pregar-li que no faci així present a tots, desitjo també que els manifesti el testimoni del meu reconeixement i el de la Companyia Transatlàntica, per l'honor que li han dispensat, acceptant la invitació que els vaig dirigir, i a V. E., que accepti, demés, l'expressió del meu invariable afecte. — Marquès de Comillas.

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEU LA PUBLICACIO, AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA.

NOTICIES DE L'ESTRANGER

L'isolament de França

Fixeu-vos en el número del diari de París «Le Matin» corresponent al diumenge darrer. A la primera plana, davant de tot, hi ha quatre articles: el primer plantent-se d'Anglaterra, el segon plantent-se d'Itàlia, el tercer plantent-se d'Alemanya, el quart plantent-se d'Espanya...

Aquesta primera plana de «Le Matin» dona la visió gràfica de l'isolament internacional de França en el moment actual. Les dues grans potències que foren les seves aliades durant la gran guerra, han esdevingut esquerpes i gairebé hostils. La major potència entre els Estats neutrals d'Europa, sempre recelosa envers els francesos, accentua el seu rocal.

L'aplegament dels quatre articles de «Le Matin» no és una mera coincidència. A cada punt els periòdics, en els seus comentaris i en les seves notícies, ofereixen aplegaments semblants.

El fet és que avui la República francesa està isolada. Compta amb l'amistat d'alguns nous Estats fills de la gran guerra o engrandits per ella: Polònia, Txecoslovàquia, Iugoslàvia. Però aquests Estats, en un moment de ver perill per a França, no podrien ajudar-la eficaçment. I si poguessin, potser no ho voldrien. Tampoc serien certament els turcs els qui l'ajudessin.

D'aquest fet, en té França mateixa la culpa? Nosaltres ens guardarem prou de respondre afirmativament. Hi ha en les al·ludides distàncies el resultat d'una evolució política i sentimental que ja era de preveure. Podien evitar els homes d'Estat francesos aquella evolució? Algunes errors han estat comesos. Però no era possible un miracle. Tota l'agilitat i totes les facultats de M. Briand no han pogut torçar el curs dels esdeveniments.

Amb veu malinconica remarcava setmanes enrera M. Briand, en un dels seus discursos, que la seva experiència de governant li ha fet veure que són vanes les intervencions del geni polític per a imposar als esdeveniments una direcció determinada, i que la missió dels homes d'Estat és la modesta missió de seguir el curs dels esdeveniments per a adaptar-s'hi, esquivant els perills que presenten, utilitzant els avantatges que ofereixen.

Aquesta confessió, tan lloable per la seva sinceritat, no ho és tant pel seu fons. Aquest fons no és altre que el de l'escepticisme. L'home d'Estat, com l'home de pensament, com l'home d'acció, poden forçar de vegades el curs de la història. Cal, per a obtenir aquest resultat, que les circumstàncies siguin favorables. L'èxit d'aquestes intervencions individuals no depèn tan sols de la força i de l'audàcia dels homes, sinó que depèn també de la major o menor resistència que han de vèncer. Els més genials homes d'Estat, els més ben dotats políticament, fracassen sovint en xocar amb la invencible realitat enèrgica.

M. Briand no ha pogut evitar l'isolament internacional de França després de la guerra. Torna de Washington enmig d'una accentuació de les hostilitats exteriors. És probable que això provoqui la seva caiguda. Però no és gaire arriscat de dir que qualquevol altre dels polítics francesos d'avui no hauria obtingut un resultat millor. Almenys, M. Briand ha evitat que succeeixi res irreparable.

L'isolament de la República francesa avui ben clar. El Govern, el Parlament i el poble de França comencen a desentendre's de les fórmules enganyoses i a guaitar la realitat crua. El pitjor que podrien fer és tancar els ulls davant aquesta realitat.

A. ROVIRA I VIRGILI

Comentaris

de «Le Temps»

París, 30. — «Le Temps» diu que de la visita de Rathenau a Londres immediatament després d'haver-se'n anat Hugo Stinnes, pot treure's la conclusió que determinats anglesos accepten negociar amb els industrials alemanys, trobant-ho natural i explicant la convicció que els anglesos, a l'estudiar la crisi alemanya, comprenen que hi ha grans interessos comuns entre Anglaterra i França.

S'admira «Le Temps» que el Govern britànic faci ressaltar constantment les seves divergències amb França, com així ho debien a entendre les dues últimes notes de l'Agència Reuter i la informació del «Daily Mail», referents a les moratòries a favor d'Alemanya.

Respecte l'acord d'Angora, «Le Temps» assenyala la presència d'un general anglès a Constantinoble, la de la flota anglesa als Dardanels i la visita de Gounaris a Londres, que no permeten dubtar als turcs de la necessitat de l'assentiment d'Anglaterra per arribar a una pau general. Demés, cap Govern britànic pogué somiar que França sola degui continuar gastant els seus soldats i els seus recursos a Turquia. Això, cap Govern francès ho admèria. El Gabinet de França espera amb interès les proposicions de Lord Curzon, tenint un gran desig de trobar-ne la base per a un pau general i duradora, acceptable pels adversaris. Respecte Orient, França es troba, doncs, en situació d'espera.

Respecte a les reparacions, creu «Le Temps» que no seria suficient l'ajornar els pagaments del Reich per a

equilibrar el presupost alemany i, contràriament, el retrassament d'aquests pagaments ocasionaria al presupost francès un dèficit intolerable. «Le Temps» fa observar que això seria injust, afegint que una supressió de pagaments es concediria fins a cert punt sols en el cas que una operació internacional de crèdit donés als creditors l'equivalència d'allò que pretén pendre-los-hi per les moratòries.

Respecte a l'actitud dura d'Anglaterra sobre la limitació i armaments navals, «Le Temps» escriu: «Nosaltres demanaríem solament que no es barrejés en aquest assumpte l'armada francesa, perquè no té res que veure en això. Si Lloyd George experimenta ansietats, no s'ha de atribuir a França cap responsabilitat.» — Havas.

Lloyd George i la situació econòmica del món

Londres, 30. — «Le Pall Mall and Club» publica una informació en la qual diu que el primer ministre senyor Lloyd George s'està preparant per a prendre la iniciativa d'una nova política encaminada a treure el món del caos financer en que es troba sumit.

Es diu que aquesta qüestió s'ha examinada amb tot deteniment i que es farà una enunciació sobre els deutes recíprocs dels aliats vers Alemanya, afegint-se que el senyor Lloyd George insisteix perquè s'instauri una nova política en aquest sentit, amb l'objecte de restablir els mercats mundials.

En determinats centres s'assegura

que el Govern britànic està molt preocupat amb la qüestió de les reparacions, i ve a confirmar-ho una informació publicada per l'Agència Reuter dient que el Govern anglès està estudiant aquest assumpte amb gran deteniment.

En una nota que el Govern anglès dirigeix al de França recentment, es crida l'atenció del Gabinet de París sobre el fet de no haver aquest ratificat encara el conveni financer concertat en 13 de juny de 1921, i posa de manifest que no pot demanar-se a Anglaterra que ratifiqui als altres convenis pendents mentre França per la seva part no hagi ratificat aquell.

En la dita nota sembla que es demana aclaració sobre l'actitud que França té el propòsit d'adoptar per a deixar a salvo els interessos dels altres creditors d'Alemanya per al cas de posar-se en vies d'execució els acords adoptats a Wiesbaden. — Havas.

L'armament alemany

París, 30. — El corresponent a Maguncia d'un periòdic d'Anvers, al tornar d'una excursió feta per la regió industrial del Reich, escriu que durant set mesos de l'any actual tretze fàbriques de Westfàlia, Prússia Oriental i Baviera produïren 2.746 tractadors agrícoles, amb direcció interior o central, del tipus dels petits tancs alemanys de 1918, susceptibles de ser transformats en tancs de guerra en vint minuts. Les plaques protectores de blindatge, construïdes anteriorment, estan sempre prop d'on funcionen els tractadors.

Fa deu mesos que dues fàbriques alemanyes construïen màquines taladradores, encara no exportades, per a fer canalitzacions de valls que en el termini d'una hora poden buidar una faixa de terreny de 119 metres de llarg per 170 de profunditat i 63 centímetres d'ample.

Afegeix el corresponent que se sap públicament a Alemanya que a la Selva Negra hi ha armes i municions per alguns cosos d'exèrcit. — Havas.

Cop de mar a Filipines

Mantla, 30. — A conseqüència d'un corrent de mar d'extrema violència, una onada gegantina ha envaït grans extensions de terrenys a la província de Capiz (illa de Panay).

Per les dades recollides fins ara, es sap que el meteor ha causat més de 100 morts. — Havas.

Preparatius de guerra a Irlanda

París, 30. — Telegrafien de Dublín que James Craig, després d'haver-se negat a admetre la tesi de la unitat d'Irlanda proposada per Lloyd George, està mobilitant l'exèrcit ulsterià amb el fi de promoure una guerra de caràcter religiós. — Havas.

CANVIS DE L'ESTRANGER

Facilitat per la casa SOLER I TORRA GERMANS, Rambla dels Espanys, 13 i Bonaventura, 1.

PREU DE COMBRA

Bitllet:	Francos
Anglesos,	50'00
Belgues,	28'70
Italianes,	29'00
Belgues,	48'00
Suïsses,	136'50
Portugueses,	0'50
Alemanys,	2'05
Austríacs,	0'10
Holandesos,	2'35
Russos,	0'00
Grecs,	00'00
Suecs,	1'55
Noieus,	0'85
Dinamarqueses,	1'15
Romanes,	3'30
Turques,	00'00
Estats Units,	7'12
Canadà,	6'00
Argentins,	2'25
Uruguais,	4'60
Xilens,	0'65
Brasilers,	0'75
Bolivians,	1'35
Peruans,	2'00
Paraguais,	0'10
Venezuela,	00'00
Japonesos,	3'25
Algerins,	48'50
Egipcis,	25'25
Filipins,	3'25

DE L'ORIENT

Romania.—Mirada retrospectiva.—Els problemes seculars suars resoltos.

Periòdicament anem ocupant-nos en aquestes pàgines d'un poble que, a hores d'ara, en la via del traït mundial, marxa al costat dels pobles vigorosos, carregat amb el bagatge de la seva riquesa, de les aspiracions i de les entusiasmes, venent hàbilment i enèrgica els obstacles que podrien retardar la seva marxa, i, encara, tenint cura d'accelerar aquest per aconseguir igualar-se als capdavanters del moviment internacional. En retreure les vicissituds que conegueren, rememorem les passades, que en són causa mediata; però aquesta remembrança mai s'ha allargat a l'inici de la majoria d'edat del poble romanès, i com que aquesta etapa de la seva vida certament a poca part de la nostra gent és coneguda, essent general l'interès, sigui'ns permès de retreure els temps mitjans de la centúria passada, quan el coronel Cuza, per la unió dels principats moldau i valac, esdevingué príncep únic de Romania.

Fou temps de grans agitacions, aquest principat de poca durada. Interessos forans i indígenes es rebel·laren contra els projectes democràtics del nou cap d'Estat, i solament pogueren salvar-lo de l'animositat dels senyors i dels monjos aglutats, la força del poble i l'agüescència de les potències. Ell fou qui entrà en el nou estat llibert a viure la vida pròpia, donant-li les institucions que les modernes nacions havien generalment adoptat; creà, a més a més de la cambra, el senat per autoritzar més la funció legislativa, i organitzà l'executiva de feia ben eficaç. D'aquest temps són una llei electoral, la primera llei agrària, la d'instrucció pública, la codificació civil i penal, i moltes altres millores, entre les més remarcables de les quals hi ha la fonamentació d'una societat acadèmica, que amb el temps havia d'ésser l'Acadèmia Romanesca, la qual tenia per principals objectes unificar l'ortografia i redactar la gramàtica i el diccionari de la llengua.

La manera de realitzar les reformes, l'estat de la hisenda i els treballs dels agrarijats convertits en conspiradors, augmentaren el nombre de descontents, i una conjuració reeixí a fer-lo abdicar (1866).

Es nomenà una regència mentre hom escollia el príncep estranger, capteniment general i conecreó verbal de totes les esperances. Fou elegit Carles d'Hobenzollern, que entrà triomfalment a Bucarest. Lligams de sang l'unien amb els monarques frances i prussis, menys estretament que lligams de cortesia amistosa. Turquia, Rússia i Àustria s'esforçaren vanament per retornar a l'estat de coses antic; per bé que hom tingué cura d'esviar tals aversions.

J. M. CASAS.

Rathenau a Londres

Londres, 30. — L'ex-ministre alemany Rathenau celebra ahir una llarga conferència amb el ministre d'Hisenda.

Estaven presents lord D'Abernon i John Bradbury.

Segons el «Daily Chronicle», en aquesta conferència es tractaren assumptes de caràcter general. — Havas.

París, 30. — Segons el «New York Herald», en la conferència celebrada a Londres per Rathenau i el ministre d'Hisenda, a la qual assistí lord D'Abernon, aquest sembla que insistí en la necessitat d'acabar un acord anglo-turc anàleg al de Wiesbaden. — Havas.

En Joffre arriba a Colombo

Colombo, 30. — Ha arribat el mariscal Joffre, en viatge cap a l'Extrem Orient. — Havas.

El judici contra Fatty
Sant Francesc (Estats Units), 30. — A demanda de l'advocat defensor de Fatty, el Tribunal que jutja aquest ha decidit admetre a declarar el doctor Rosenberg, de Chicago, el qual assistí, en 1913, a Miss Rapp en una malaltia de la veïxiga que aquesta patia. — Havas.

Encara considerava Turquia com una província dels principats units, que ja Grècia, Sèrbia i Montenegro es movien per a constituir una lliga que anul·lés la Sublim Porta i que en forma d'estat confederat pogués oposar-se a tots els pretendents a la que havia d'ésser-ne capital: Constantinoble. Temé el príncep o jutjà millor l'aproximació a l'Àustria, i amb l'amistat d'aquesta potència fou sols espectadora dels grans moviments polítics que originaren als Balcanes l'encarnament de dos imperis, disputant-se la Bòsnia i la Herzegovina.

Més tard, quan ja perillava la intervenció russa a l'imperi otomà, fou vindicat el nom de Romania pels principats units i el poder de contractar amb altres nacions. A despit de Turquia es practicà aquesta facultat, tractant amb l'enviat de Sant Petersburg les condicions del pas de les tropes russes pel territori. Aquell efectiu sense esperar la ratificació, i Romania es veié altre cop atropellada pel més fort; i si fou aleshores que es declarà independent, potser no hauria fet sinó canviar d'opressor, perquè a Rússia l'enllepolia la situació estratègica del Danubi, de no haver hagut d'ajudar amb son exèrcit, comandat per son rei, el dels russos, que, sota Plevna, havien estat prou capolats. Així i tot, li fou regatejat el preu de l'ajut: entre altres vexacions hagué de veure com Rússia s'annexionava tres districtes de la Bessaràbia.

La protesta del Govern, eco de la del poble, ressonà vagarosa. Àustria esperava així mateix l'afebliment d'aquell poder que es constituïa a tocar a tocar, i que havia d'exigir-li un heretatge restint, per contemporitzacions inexplicables encara no exigides. La Transilvània surava dins l'oceà magiar i germànic on volien ofegar-la, brandant al vent la senyera gloriosa de la comunitat llatina; el domini de les algues danubianes era reclamat enèrgicament, i l'acatament a les disposicions per part d'un govern no fou mai la claudicació d'un poble.

Fins a 1912 durà l'endormiscament. Lluites de partits que, més que amenaçar, afavorien els opressors, afebliment de la vitalitat agrària amb el reconeixement dels grans propietaris; indiferència en les grans empreses industrials de potentats estrangers.

La guerra balcànica primer, la guerra mundial després, portaren la commoció que sacudí el poble, el desvetllà i el feu aixecar enfortit i cobejós d'assolir ço que semblava un somni irrealitzable.

J. M. CASAS.

La retirada de M. Carton

París, 30. — Telegrafien de Brussel·les a «Le Petit Parisien» que el Parlament, en la seva sessió d'ahir, testimonià al cap del Govern, M. Carton de Wiart, el seu desig que segueixi al seu lloc i que no es retirí de la política.

M. Carton declinà la invitació de la Cambra, reiterant el seu propòsit d'abandonar la política. — Havas.

Catàstrofe a Brooklyn

Nova York, 30. — A conseqüència d'un enderrocament en les obres de construcció d'un teatre a Brooklyn, es creu que han mort 25 obrers. — Havas.

Telegrama de Briand

París, 30. — Enterrat de les paraules que se li atribuïren com a viles en l'última reunió de la Conferència de Washington, consagrada al desarmament terrestre, M. Briand envià a M. Bonnevay, president del Govern francès, el següent telegrama:

«No hi ha paraula de veritat en les que m'atribueix el «Daily Telegraph» i «El Temps». En tot moment la discussió en la Comissió d'armaments es desenrotlla amb exquisida cortesia, no havent-hi cap paraula de

Sessió de l'Ajuntament

(Consistori del 30 de novembre de 1921)

A la sala nova del Consistori i amb la presidència del primer tinent d'alcalde, don Enric Maynés, a les 6:30 de la tarda, s'obrí la sessió, que és ordinària i de segona convocatòria.

Es llegí i aprova l'acta de la sessió anterior.

DESPATX OFICIAL

Es llegíen aquestes comunicacions:

De l'Alcaldia assabentant el Consistori dels assumptes informats per la Comissió de Govern en la seva junta del dia 24 de l'actual i aprovats per l'Alcaldia; de don Joaquim Altirimas Llobell, elegit vocal associat, dient que no pot acceptar perquè passa a viure a Cartagena.

Telegrama de l'Alcaldia de Màlaga que diu: «Ajuntament presideix acord sessió última protestar contra projecte presentat Govern prohibint importació blat estranger per entendre que d'aprovar-se augmentaria preu pa, i a més a més que això es pot aconseguir mitjançant una corporació pública V. S. per si té a bé associar-se a la dita protesta. El saluda. — Alcalde Màlaga.»

Comunicació de l'Alcaldia relativa a l'aval d'una operació provisional de crèdit a favor de la Fira Oficial de Mostres de Barcelona.

LA PONENCIA D'AVIACIO A L'EXPOSICIO DE PARIS

El senyor Carrasco, un dels ponents que hi ha anat, dona compte de la visita feta a la dita Exposició i als aeròdroms (que tenen un interès extraordinari) i a més a més dels meravellosos aparells exposats, han pogut estudiar personalment el funcionament de les línies de navegació aèria entre París, Brussel·les i Amsterdam, que donen la impressió d'un fet definitiu i que els ha convencut de la necessitat que Barcelona construeixi un aeròdrom on puguin aterrir i amarrar tots els avions que des de l'estranger vinguin a Espanya o viceversa. La navegació aèria adhi ja no té caràcter extraordinari, és un fet normal: amb nosaltres hi viatjaven un matrimoni, un viatger de comerç i altres persones que anaven per afers.

El dia que Barcelona tingui un aeròdrom, es posarà al nivell de les grans ciutats europees, que ja el tenen. Per a dur a terme aquesta necessitat podria l'Ajuntament posar-se d'acord amb la Mancomunitat.

Demana que consti en acta una manifestació d'agraïment a les Societats d'Aviació i a la Junta de l'Exposició i les corporacions oficials per les moltes atencions que els dispensaren.

El senyor Vinaixa, un altre dels ponents que ha anat a París, confirma les manifestacions fetes pel seu company senyor Carrasco, i diu que l'aviació ha atret més de 50.000 persones a l'Exposició, la qual cosa demostra el molt que interessa a l'opinió pública, ja que albirava una gran transcendència en les comunicacions aèries. Barcelona fou la que en 1910 celebrà la primera setmana d'aviació a Espanya i hauria estat la primera que hauria tingut aeròdrom si s'hagués aprovat una proposició que a l'efecte vaig presentar juntament amb altres regidors. Cal que l'Ajuntament es preocupi de la resolució del problema referent a l'establiment d'un aeròdrom, perquè la seva situació terrestre i marítima li donarien una influència decisiva en les rutes de navegació d'entrada i sortida d'Espanya. El camp d'aviació que hi ha al Prat està incomunicat amb Barcelona, perquè una gran part del camí és intransitable. Caldria dedicar-li la nostra atenció. A París es resol absolutament amb l'establiment de grans aeròdroms, dels quals surten avions cap a Londres, cap a Brussel·les i Amsterdam i cap a Varsòvia. Es parla d'establir una línia de París a Nova York que farien el viatge en 30 hores. Això serà possible perquè a l'Exposició hi ha motors de 800 i fins de 1.500 cavalls, que permetran alçar un nombre regular de passatgers i càrrega de mercaderies. Barcelona ha de fer el seu aeròdrom perquè serveixi no solament per aterrir els avions estrangers, sinó que vagin a Madrid quan s'estableixi aquesta línia aèria.

S'adhereix a la manifestació d'agraïment proposada pel senyor Carrasco.

S'aprova l'agraïment i la comunicació a la Mancomunitat de Catalunya demanant-li la seva cooperació.

DE DAMUNT LA TAULA

Unicament s'aprova el dictamen que des del dia 26 d'octubre el senyor Roméu tenia damunt la taula, referent a què es remetessin a les entitats que ho havien sol·licitat, els llibres duplicats que hi ha a l'arxiu. S'aprova sense fer-hi la més petita objecció ningú.

DESPATX ORDINARI

S'apreuen gairebé la totalitat dels dictamins presentats per les Comissions llevat d'un, que resta damunt la taula, i un altre que «no entra».

PROPOSICIONS

Es llegíen les següents:

Una dels senyors Coll, Blajot, Bolós, Massot, Montaner, Arquer i Santamaría perquè se cedeixi el Saló de Cap al Gremi de Serrallers i Ferrers de Barcelona per al dia 8 de desembre amb l'objecte del repartiment de premis, a conseqüència de l'Exposició de ferros artístics que organitza la dita entitat. (Aprovada.)

Una altra dels senyors Bolós, Puig i Corominas, de Rull i Palma perquè el senyor alcalde designi una Comissió de regidors que atengui les Juntes de Govern de metges d'Espanya en la visita que faran a l'Ajuntament. (Aprovada.)

Una altra dels Srs. Massot, Puig i Estor, Santamaría, Blajot i Gambús que per a poder celebrar un festival a benefici del «Nadal i Reis del nen pobre», organitzat pel Consell directiu de les Escoles Catalanes «Verdaguer», es concedeixi el Palau de la Fira de Mostres amb la il·luminació corresponent, per al dia 26 de desembre. (Aprovada.)

Una altra dels senyors Maynés, Noll i Gambús perquè es posi a disposició de l'Alcaldia un crèdit de 2.000 pessetes per a la triatura d'una gran pedra que durant la nit última es desprengué de la vassant de Montjuich, prop del Morrot, i per a netejar la mateixa vassant d'altres pedres en situació d'imminent desprendiment. (Aprovada.)

L'AGREGACIO DE SARRIA

Una altra dels senyors Maynés, Noll i Gambús perquè es posi a disposició de l'Alcaldia la quantitat de 2.000 pessetes per a continuar l'empedrat de la carretera de Sarrià. (Aprovada.)

Una altra dels senyors Degollada, Marial i Carabén perquè es requereixi al l'Ajuntament de Sarrià que procedeixi amb tota urgència a ordenar que es deixi lliure el camí de Pons de les terres i pedres que a conseqüència d'un desprendiment d'un mur de contenció han romput una canonada de fundició de 0'50 metres de diàmetre instal·lada en el dit camí, pel qual motiu saltant el gran cabal d'aigua que hi passava, els serveis públics i privats seran molt deficientes per falta de pressió, fent avinent al dit Ajuntament que de no practicar l'interès amb tota la urgència que el cas requereix, no practicarà aquesta Corporació municipal a costa de qui correspongui. (Aprovada.)

LA FESTA DE LA PURISSIMA

Una altra dels senyors Carrasco, Massot, Bordes, Bolós, d'Arquer, Sabater i Gabarró perquè l'Ajuntament assisteixi en Corporació al solemne ofici que amb motiu de la festivitat de la Puríssima Concepció se celebrarà el 8 de desembre a l'Església Catedral Basílica. (Aprovada.)

El senyor Vinaixa, com és de consuetud, parlà usant els tòpics ja gastats en contra de l'assistència de la Corporació municipal a les funcions religioses que se celebren per vot del poble. Quan hagué complert la seva missió d'anticlerical, va demanar que nominalment es votés la proposició, la qual resta aprovada per gran majoria. Només els radicals votaren en contra.

MOCCIONS

E, senyor Bordes demanà a la Presidència que se serveixi contestar a la pregunta que va fer en una de les passades sessions: acabant-se el 30 de novembre el termini concedit per a adquirir l'Ajuntament la tercera part de les accions emeses per a la compra de les algues de Dos-Rius, el Grup Bancari concedirà una prorrata?

Ensems demana que sigui facilitat al Consistori el resultat de l'anàlisi de l'aigua que el dit Grup Bancari ha fet fer.

El senyor Maynés li contesta i diu que el Grup Bancari oficialment no ha contestat encara perquè ha de complir la formalitat de consultar a tots els que el formen però que oficialment sap que serà concedit, si no és molt llarg.

Referent al resultat de l'anàlisi, han dit que el farien imprimir i seria repartit als senyors regidors.

I no havent-hi cap més assumpte per a discutir, la sessió és closa a un quart de vuit del vespre.

Mancomunitat de Catalunya

Escola Superior d'Agricultura

CURSOS EXTRAORDINARIS I MONOGRAFICS

Curs de fabricació casolana de conserves (organitzat amb la cooperació de la Secció d'Ensenyament Domèstic). Professor: Don Ramon Sala.

1-20-DESEMBRE-1921

PRACTIQUES

- I. Mostra i reconeixement de conserves fetes malbé. Mostra de diferents matèries usades en conservaria casolana i industrial. Preservants.
- II. Maneig d'autoclau. Preparació de líquids d'alta ebullició. — Familiarització amb envasos.
- III. Preparació de fruites al natural: pomes, peres, raïm.
- IV. Preparació de verdures al natural: pèsols, mongetes, tomàtocs, bolets.
- V. Preparació de suc i xarops: raïm, poma, magrana.
- VI. Preparació de gelatines i melmelades: poma, taronja, codony.
- VII. Preparació de confitures: codony, poma, pers.
- VIII. Preparació de candis: peres, castanyes.
- IX. Preparació de pastes o extractes: tomàtocs.
- X. Preparació de variants: olives, arrels, verdures.
- XI. Preparació de carns empotades: caldos, rosbif.
- XII. Secatge de fruites: pomes, peres, plàtans, kakis.
- XIII. Secatge de verdures: bolets, tomàtocs, albercocs, mongetes.

LLICONS

- I. La descomposició dels aliments. Causes productores. Conservació. Maneres de conservar. Mètodes d'antissèpsia. Mètodes d'antissèpsia. Comparació del seu valor pràctic.
- II. Utilització per a la conservació. (Mètodes aseptics). Coccid. Bany-maria. Olla de pressió. Altres atuellats pel preparat. Pots de llauana. Pots de vidre. Ampolles. Diferents tipus de tancat. Material per a mètodes antissèptics.
- III. Conserva de fruites al natural. Classificació en grups, segons la seva facilitat de conservació. Explicació. Diferents procediments. Xarops convenients. Temps de coccid.
- IV. Conserva de verdures al natural. Classificació en grups, segons la facilitat de conservació. Preparació necessària. Diferents procediments. Líquids vehicle. Temps de coccid.
- V. Derivats de fruites. Sucos. Xarops. Gelatines. Melmelades. Polpes. Confitures. Candis. Explicació. Raó de procediments, manera de guardar-ho.
- VI. Derivats de verdures. Caldos. Pastes. Extractes. Explicació. Precaucions. Amaniments.
- VII. Mètodes d'antissèpsia. Conserva de fruites en alcohol. Idem de verdures en sal. Idem idem en vinagre. Idem idem en oli. Explicació. Avençatges. Inconvenients. Precaucions.
- VIII. Conserves animals. Diferències amb les vegetals. Prèvia coccid. Perills.
- IX. Conserves animals per mètodes antissèptics. Salat. Maduració a l'aire. Assècat. Fumat. Conserva dins de grassa.
- X. Secatge. Importància. Avantatges. Inconvenients. Maneres d'utilització. Principis. Utilització.
- XI. Mètodes de secatge. Dessecador. Estufa. Preparació prèvia. Preparació posterior. Secatge de fruites. Secatge de verdures.
- XII. Història. Importància econòmica. Importància social. Lloc en l'alimentació humana. Maneres d'utilització. Aspecte econòmic de la conservaria casolana.

El curs, que és organitzat amb la cooperació de la Secció d'Ensenyament Domèstic del Consell de Pedagogia,

L'expansió catalana

A Itàlia

Com a assaig d'un ample estudi sobre la Renaixença a Catalunya en relació amb Itàlia, Mario Catella publicà a «Archivum Romanorum» un article immillorable, «El Sonmi di Bernat Meigs e i primi influissi italiani sulla letteratura catalana». — El mateix Catella, tractant en altra part dels estudis dantescos recents i de les noves versions del Dant a Catalunya, escriu: «Si direbbe fatale che la voce di Dante echeggi in Catalogna ogni volta che la forza dinamica di questa piccola nazione s'affermi in una tensione di opere e in uno slancio di desideri verso l'avvenire. La prima versione catalana della «Divina Commedia» esce per opera d'Andreu Febrer nel periodo più florido della confederazione catalana-aragonesa (1428); e, al primo affermarsi del moderno rinascimento catalano, è l'opera del Milà, cui vanno seguendo, a mano a mano che l'anima catalana s'immerge e ritrova se stessa nelle altre anime nazionali, tentativi di traduzioni parziali o totali di altre opere dantesche.»

Està en projecte una Fira del Llibre Italià a Barcelona. A instància de la «Lega Italiana» ha estat con-

vocada a Roma per la societat «Leonardo», la qual té per objecte la propaganda del pensament italià (així com la «Dante», la llengua italiana). una reunió a la qual han pres part també representants de la «Dante» i de l'«Eni»: «Ente Nazionale Industrie Turistiche». Hi eren presents dos alts funcionaris del ministeri de l'Exterior. L'organització de la fira anirà a càrrec de la «Leonardo». La Camara de Comerç Italiana de Barcelona n'haurà d'assumir el petrocini i la responsabilitat. Es confia poder oferir a's editors italians una ocasió propícia per a fer conèixer llurs produccions al món català, en el major centre italià de la Península. El Govern d'Itàlia apela aqueixa iniciativa, que no és, pròpiament, d'expansió catalana, però que entra dins el programa de la nostra actuació a l'estranger. L'Il·lustre Morera i Galícia comença a veure com fruiten les orientacions llançades un jorn en uns Jocs Florals de Sabadell.

Ha començat a publicar-se la nova sèrie de la revista napolitana «Fantasma», que tanta atenció dedica a les lletres i les arts catalanes. Anuncia la col·laboració dels nostres Alfons Maseras, Joan Estelrich i Joan Arús.

gogia, està exclusivament dedicat a les senyores i senyoretas a les quals interessa la conservaria de família. Per tant, no és admesa la matrícula d'homes, ja que l'ensenyament tindrà caràcter domèstic i no industrial. El curs serà de caràcter essencialment pràctic. Les sessions seran d'una durada de dues a tres hores; i en elles, a més d'explicar-se les lliçons teòriques, es realitzaran les practiques corresponents.

El curs començarà el dia primer i acabarà el dia 30 de desembre. Les classes seran diàries, i es donaran a dos quarts de quatre de la tarda, al Laboratori d'Indústries agrícoles de l'Escola. Per a la major eficàcia de l'ensenyament, queda limitat a 24 el nombre de matrícules.

El preu d'inscripció és de vint pessetes.

Per a consultes i matrícules dirigir-se a la secretaria de l'Escola Superior d'Agricultura, Urgell, 187 (tel·lèfon 579 H.), Barcelona.

Govern civil

COMERCIENTS MULTATS

El governador ha imposat quatre multes de 50 pessetes a quatre comerciants de quevatures per vendre a preu superior al de taxa; idem a tres per no tenir rètols amb els preus; idem a dos, per vendre ous de baixa qualitat, com si fossin de primera.

Multes de 100 pessetes, a un, per vendre ous amb augment de preu, i a un altre per ocultació d'ous.

Multes de 300 pessetes a dotze per vendre llet en males condicions, de 400 a sis i de 500 a tres pel mateix motiu.

Multa de 1.000 pessetes a Pere Martí, de Canelles, per fabricar botifarres adulterades.

DE BENEFICENCIA

Relació dels venedors autoritzats per a l'admissió de bons que reparteix el governador civil al mes de desembre de 1921:

Maria Vilardell, mercat de Sant Antoni, número 308; Andreu Solé, idem idem, 29; Francisca Recasens, idem idem, 21; Antònia Malet, idem idem, 157; Ignasi Gorges, idem idem, 435; Concepció Martori, idem idem, 156; Anna Galceran, idem idem, 1307; Andreu Solé, vídua de Chambó, idem idem, 128.

Mariana Vadiella, mercat del Per-ventr, número 20; Leonor Segon, mercat d'Hostafranchs, 128; Josep Ouyá, mercat de l'Hort Nou, 42.

Juli Georges, mercat de la Concepció, número 50; Montserrat Coch, mercat de Santa Caterina, 307; Jaume Quillet, idem idem, 270; Maria Bosch, idem idem, 18; Vicens Rodríguez, idem idem, 104; Rosa Orozco, mercat de la Barceloneta, 155; Ramon Puntí, mercat de la Unió.

Dolores Domènech, carrer del Taulat, 61; Joan Serra, mercat del Clot, número 15; Martí Soler, idem idem, 68; Adolf Noy, mercat de la llibertat,

94; Ramona Adell, idem idem, 15; Laureana Roig, Abaceria Central, 399; Celestina Cortada, idem idem, 137; Ramon Ferré, carrer del Carme, 114; Eulàlia Casals, plaça d'Elvissa, 8; Joaquim Bas, plaça Mercadal, 39.

Dels afores

Sarrià

Celebrà l'Orfeó Sarrià el festes que cada any dedica a la patrona de la música Santa Cecília.

Començà la diada amb una missa de Comunió a la parròquia de Sant Vicens, a la qual concorregué bell nombre de socis.

A les deu del matí fou dit un Ofici solemne, essent celebrant el reverend mossen Joan Esany, Pvre., rector de la parròquia, i durant el qual la massa coral de l'Orfeó interpretà la missa de la Mare de Déu de Núria, del mestre Romeu. El reverend mossen Joaquim Torné, Pvre., en un bell panegíric de la Santa sabé dir als orfeonistes «belles paraules d'encoratjament, i aquestes, en acabar l'Ofici, entonaren amb pregona devoció l'himne a llur patrona, degut també al ja esmentat mestre Romeu.

A la tarda, a l'estatge de l'entitat, la massa coral donà un concert, tot ell compost de delicades obres dels mestres Millet, Romeu, Wagner, Sancho Marraco, Pérez Moya, Nicolau, Cumellas Ribó i Morera. L'acurat treball dels orfeonistes, i en especial de llur director el mestre Obiol, com també el dels solistes senyores Barranco i Almazán i senyor Amador i el dels acompanyants senyors Alamany i Torner, fou premiat pels aplaudiments sincers de la concurrència, que omplia el local. Les dues últimes composicions, que eren «Empordà i Rosselló» i «La Sardana de la Patria», d'en Morera, foren acompanyades per la cobla «La Selvatana», de Cassà, i rebudes amb aclamacions entusiàstiques que es reproduïren més intenses encara quan foren entonats «Els Segadors», que el públic chorejava.

Per fi de festa la cobla esmentada executà quatre sardanes més. Per mor del temps no fou possible ballar-les al pati. L'audició tingué lloc, doncs, a l'interior de la sala d'espectacles, la qual oferi, plena de gent a gom com estava, el més agrados i animat aspecte.

Automobilistes

Empleant els comprimits

E K I P

trebaren una economia del 20 per 100 de gasolina

Dipositari exclusiu:

AUTOMOBIL SALO
Plaça Catalunya, 18; Trafalgar, 52;
Diagonal, 429

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALA D'AVISOS I NOTICIES

Dijous, 1 de desembre de 1921

Dues concepcions

Al Senat hi ha hagut un incident molt significatiu, en discutir-se la qüestió del Marroc. Ha estat tan sols un episodi, però un episodi absolutament revelador.

El marquès de Valero de Palma invocà l'esperit dels exploradors espanyols dels segles XVI i XVII. Aleshores el senyor Primo de Rivera contestà que ell, tot i admirant les gestes d'aquells exploradors, comprenia que els temps havien canviat.

Aquest breu incident posa davant una de l'altra les dues concepcions fonamentals del problema marroquí que lluiten dins la pensa dels pobles peninsulars que han exercit secularment l'hegemonia política del país. Aquesta lluita entre la concepció atàvica i la concepció moderna del problema marroquí, és a dir, de la intervenció d'Espanya a la zona del seu protectorat és molt interessant, perquè del triomf de l'una sobre l'altra depèn que puguin esmenar-se les errors comesos o que segueixi la tràgica davallada fins a les dissolucions definitives.

Car el problema essencial resta plantejat en aquests termes ineludibles, que no ha aconseguit modificar la intervenció d'En Lerroux al Congrés: o Espanya rectifica essencialment, radicalment, la seva política secular, o la qüestió del Marroc, com els altres afers vius de les terres peninsulars, no tindrà endegament possible.

Precisament el resultat definitiu del debat sobre el Marroc és aquest: el reconeixement per totes les representacions solvents del país que el problema ho és de substància, d'essència, d'organització de l'Estat. El que ha fracassat a la Comandància de Melilla ha estat la concepció centralista d'Espanya, l'organització actual de l'Estat espanyol.

Si continua aquesta organització essencialment defectuosa, si persisteix la concepció atàvica de la vida, l'esmena serà impossible i la reincidència en la disbauxa i la desfeta inevitable.

Nosaltres, els nacionalistes catalans, fa vint anys que ho venim dient i ho venim anunciant. No en feiem esment. Ara la realitat, una realitat inexorable i tràgica, els ha confirmat els nostres advertiments.

AL DIA

La pell de la taronja

Ahí fou auxiliat al dispensari del districte... un nen de nou anys, amb una fractura comminada del genoll esquerre, passant després a l'Hospital Clínic, on els metges tingueren d'amputar-li la cama. La causa de l'accident és deguda a una caiguda motivada per haver relliscat la pobre criatura amb una pell de taronja.

ESCENA PRIMERA

La mare d'En Peret ve tota contenta de plaça. Els nens, que esperen, com cada dia, alguna petita sorpresa de la mare, alguna lleminadura, s'hi abracen, cridant.

—Què ens portes? Què ens portes? —Una sorpresa, fills meus: les primeres taronges de l'any.

Gran aldarull, picament de mans, rialles.

—Havent esmorzat, us en partireu dues.

Les quatre criatures esmorzen, mirant les taronges que, sobre la taula, fan dentada.

ESCENA SEGONA

En Peret i la Quimeteta, els més grans, ja tenen cada un una taronja; enfonsant-hi l'ungla del dit gros, comencen a llevar la pell, a la fruita exquisida. Els trossos de pell són tirats barrejats per terra.

—Quines criatures... Déu meu! Són de la pell del diable... Embruten el pis que fa fàstic.

El bafó, el qual mira entre llevat i migdia, és obert; el sol hi entra aporposament, com si volgués, amb recança de comiat, besar aquelles taronges, furtades un xic abans de temps als seus besos.

La mare s'aïup, rondinant encara, recull les pells escampades per ter-

ra i les llença, amb un grapat, al carrer.

ESCENA TERCERA

Les quatre criatures, posats a brics i tapabagues, llepan-se encara els llavis ensucrats per la taronja, baixen corrent l'escala, cap als respectius col·legis. La mare, des del replà del pis, els crida:

—Compte, fills meus! No correu! Teniu compte!

En Peret, tot voleiant el feix de llibres, surt el primer i traspassa, corrent, la via. Tot d'una, rellisca, cau i fa un gran crit. La mare, des del balcó, en llença un altre, i tot exclamant: Fill meu!, corre cap al carrer.

—Els passants ja han recollit en Peret, blau com la cera: ha topat amb un genoll en el riell d'un tramvia. Fa uns sis que esglaen.

En Peret ha relliscat amb una pell de taronja: del dispensari passa a l'Hospital Clínic. En Peret ja no té cama. En despertar-se de l'anestèsia, cau i fa un gran crit. La mare, des del balcó, en llença un altre, i tot exclamant: Fill meu!, corre cap al carrer.

—El peu em fa molt mal! En Pere anirà amb croses, si surt de l'operació. Una vida espallada, un esguerrat més.

...

Barcelona no és pas una ciutat greta, encara que bé o malament es neteja: la culpa la tenen, el tràfic industrial, per una banda, i per l'altra els veïns i veïnes que consideren el carrer, el pati, el jardí, com una cosa d'altri. No saben entendre, no volen comprendre, que el carrer és l'avançada del pis, que el carrer, més que dels que hi passen, és dels que hi donen.

Les dones creuen que netejar el pis llençant al carrer la brutícia és ésser netes. Netegen una cambra... i embruten l'entrada.

La pobre mare d'En Peret ho plorarà tota la vida, l'haver llençat al carrer les pells de taronja.

POL

Anotacions

Crisi de bastons

Es parla aquests dies de més d'una indústria que va per terra. Però bé que no s'han tramès encara telegrames al president de Consell de ministres i al de Foment, se n'ha d'afegir una altra a la llista: la indústria dels bastons.

Un expendedor dels que amolnen als concurrents dels cafès, ens confirmava la tristesa impressió. «Avui dia, de bastons, només en porten els policies i els metges. No es ven ni un bastó per remol.»

L'atribució de facultats remeieres als bastons ens feu pensar en la transcendència de la crisi. En efecte, no es tracta d'una crisi vulgar. La de qualsevol indústria porta aparellada la misèria amb tot el seu seguit d'altres calamitats, però la dels bastons desfa, de més a més, tota la vasta literatura dels marits que peguen la dona i dels valents d'ofici, herois de la majoria dels satneps madrilenys.

Altament, el bo del bastonaire ens va confessar que no sabia a què atribuir la crisi. D'una banda — diu — els bastons no han perdut la seva condició de donar aire i de distraure les persones, i, de l'altra, la seguretat d'anar pel món és més problemàtica que mai. És clar que un bastó contra una Star és una pistola de fira contra un canó del quaranta dos.

Qui sap — pensam nosaltres — si, en el fons, aquesta crisi és una conquesta del feminisme, indignat d'aquella subliteratura. No oblidem que s'ha produït «precisament» després de la moda de portar bastons les dones.

Són tan fines!

BLAI

Polítiques

L'ANIVERSARI DE LA MORT D'EN LAYRET

Ahí va fer un any que va morir assassinat el polític català En Francesc Layret.

Es va commemorar l'aniversari amb una vetllada al Centre Federal, la qual, en parlar el senyor Casanovas fou suspesa per l'autoritat.

Algun diari ha dedicat treballs en memòria del que havia ocupat l'alcaldia de Barcelona.

Parlant amb el diputat de la Mancomunitat senyor Casanovas sobre la suspensió de l'acte que es realitzava anit passada en homenatge a la memòria de Pl. Margall i de Layret al Centre Republicà Federal de Sabadell, ens va manifestar:

«He llegit a la premsa d'avui algunes versions sobre la suspensió de l'acte que no s'ajusten a la realitat del succeït. Amb un ple extraordinari començà la vetllada necrològica. Parlà Ferrer, limitant-se a glossar el record de tan rellevants republicans. En el meu discurs no em vaig moure del que podria dir simples especulacions doctrinals, no referint-me a casos concrets d'actualitat ni pronunciant paraules grosses, al contrari, inclinant-me a sublimar l'entusiasme com a costum en els meus discursos i en les meves propagandes, que entene que han d'ésser ideològics. De tal manera devia ajustar-me a les més elementals normes de la propaganda pública, que el delegat de l'autoritat no hagué de cridar-me a l'ordre per cap dels conceptes.»

«Per això, ja terminat el meu discurs i en començar a parlar el senyor Companys, cridà l'atenció que el delegat s'allunyés de la tribuna i a la poca estona comparegués al local acompanyat de la guàrdia civil, que invità al públic a dissoldre's. Davant la sorpresa de la presència de la força, recomençarem als assistents calma i serenitat i es desallotjà el local en mig del més perfecte ordre.»

«En tants actes públics com he pres part i en circumstàncies potser més difícils que les actuals, mai havia presenciada la suspensió d'un acte pel delegat de l'autoritat, però em sembla entendre que abans de fer és de la força pública per a la dissolució de

L'actualitat social

DE L'ATEMPTAT DEL DIMARTS

Segons investigacions respecte de l'atemptat del dimarts, resulta que el ferit, Pere Salvat, és president del Sindicat Lliure del ram de l'aigua, de la barriada de Sans.

L'acompanyava Manuel Joan Pilar, el qual ha manifestat que el ferit s'encaminava a casa seva i que l'agressió va partir de dos individus apostats al portal del número 10. Un d'ells era alt i anava amb vestit clar de llana, abric fosc, gorra i botines. L'altre era baix, anava de mecànic, gorra i espadanyes blanques.

La policia fa treballs per trobar els agressors.

CAUSA SOCIAL

Avui es veurà, a la Secció III de l'Audiència, la causa seguida contra Progrés Ródenas i Samuel Pérez, per atemptat contra l'inspector de policia senyor Leon, i que hagué de suspendre's fa unes setmanes per incompatibilitat del dit inspector.

ELS RETIRS OBRERS

En compliment de les prescripcions de la llei i reglamentació de l'assegurament obrera obligatòria, la Federació Tèxtil de Catalunya ha remès a la Caixa de Pensions per a la Veïlla i d'Estalvis, com a única entitat autoritzada legalment per a la gestió de l'esmentada assegurança a Catalunya i Balears, les llistes d'afiliació dels obrers corresponents als següents patrons: Eusebi Retrand i Serra; Fills de Ramon Almirall; Estepà i Ros; Solé i Aguirre; Salvador Roma; Colom i C.; Vda. de J. O. Canals; Isidre Llobera; Piera i No-guera; Fills de J. Mateu; Ramon Bach i Germà; Josep Velasco; Josep Mas Badia; Francesc Montfort; Esteve Barria; Vda. de Josep Nolla; Rovira, Roca i Companyia; Serra, Sala i Travilla; Francesc d'A. Girbau; Fills de Pau Marsal; Francesc Vilamara; Fill de J. Bassols; Josep Coll Baltasar; Tort i Creus; Fills de J. Baró; Pallarol i Companyia; Tomás i Vilaseca; «L'Espanyola»; Bercalló i Celma; Joaquim Beltrán; Astop i Julià; Fills d'A. Aparicio; Canel, Font i Paridías; Barella, Martí i Companyia; Vda. i fill de Josep Fusté Saladrigas; Josep Elias Font; Successors de Joan Tomàs i Ballvé; Rosend Peltx; Buixadé Pasquín i Candell; Sarsanedas germans i Montfort; Casanovas germans; Enric Salvans; Casals i Maledrida; Vda. i Fills de Josep Prat; Fill i néta de J. Vives; R. Guixeras; Pere Santanach; Vda. i Fills de F. Alemany; Delfi Vilà; Plera i Plasencia; Salvi Iborra; Félix

Trián; Guillem Xuclà; Vicente i Ba-llasté.

La Federació Tèxtil ha remès també a la Caixa de Pensions per a la Veïlla i d'Estalvis les llistes dels mesos de juliol i agost corresponents a l'assegurament dels empleats i obrers dels anteriors patrons, quedant així, aquests, lliures de la responsabilitat en què havien incorregut per no haver inscrit encara degudament llurs obrers en el règim oficial de retirs obrers establert per l'Estat.

UN ALTRE ATEMPTAT

Ahí, a la tarda, al carrer de Vilardell, darrera del mercat d'Hostafranchs, va ésser agredit a trets, per uns desconeguts, Vicens Aycar Galuch, de 23 anys, solter, valencià, vidrier, domiciliat al carrer del Sant Crist, 1, segon, primera, el qual va rebre cinc ferides de pronòstic gravíssim, tres a l'esquerra, una al ventre i una al costat dret.

El ferit fou conduït al dispensari d'Hostafranchs, on se li va fer la primera cura.

Trobava a l'Espanyola Vidriera, sucursal número 6, carrer de Mèxic, i quan va ésser ferit, sortia de la feina.

Segons referències era del Sindicat Unit.

Després de curar va ésser transportat a la Clínica de L'Aliança.

EL SINDICALISTA ORTIZ

Vicens Ortiz, detingut a París, per suposar-se-li complicat en l'assassinat d'En Dato, per al qual el Govern demanava l'extradició i remesa a la policia espanyola, ha estat expulsat a Bèlgica per haver negat la petició al Govern francès, davant les amenaçes dels socialistes d'aquell país, si es remetia al Govern espanyol.

El diumenge, a la tarda, Vicens Ortiz, fou conduït a Brussel·les, on fou remès a les autoritats belgues.

DETENCIONS

Fou detingut en el seu domicili de Sarrià, un individu d'ofici sabater, suposat director del Sindicat Unit del ram de construcció.

Dos inspectors de policia el portaren detingut a la Jefatura, on, en ésser registrat, li fou trobat un carnet del Sindicat i una pistola de grans dimensions.

Ahí al migdia ingressà a la presó, on queda en qualitat de pres governatiu.

Segons sembla, aquesta detenció no té cap relació amb l'agressió d'anit passada al carrer del Socors.

La campanya del Marroc

LLIBRES PER ALS SOLDATS

Complimentant un plaussible acord del Consell de la Cambra del Llibre, els editors adherits a la dita institució han fet remesa de prop de 4.000 llibres, per a entreteniment dels soldats malalts o ferits en la campanya del Rif.

Els esmentats llibres, segons instruccions dictades per la reina Victòria, seran distribuïts entre els hospitals de Madrid, Màlaga, Sevilla, Ceuta i Melilla.

EL MATALESSET DEL SOLDAT

Ascendeix a 11.866'25 pessetes la subscripció per a proporcionar matalassets als soldats d'Àfrica.

CORRESPONENT A UNA DEMANDA

El Círcol de la Unió Mercantil Hispàno-Americana, imposat de la peremptòria necessitat de dotar els regiments que han sortit de Barcelona cap al Marroc d'oculistes i camionetes, que amb tanta l'assistència demana un corresponent de la guerra, ha apel·lat al sentiment de totes les classes socials i les ha convocades a una reunió que se celebrarà al seu estatge social, plaça de Catalunya, 4, principal, el vinent diumenge, dia 4 de l'actual, a les onze del matí, a l'objecte d'estudiar la manera més pràctica d'arbitrar els suficients recursos per adquirir i trametre ràpidament els que siguin necessaris.

AUTORITZAT LES NOTES DE LA PUBLICACIÓ, AMU UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA.

Sardanes

PER A AVUI

Matí, a les onze. — El Centre Popular Catalanista de Sant Andreu de Palomar ha organitzat una audició de la plaça Orfila, a càrrec de la cobla «Cathalonia».

En cas de mal temps al local de la Societat Coral La Lira, carrer de Coroleu, 15.

In memoriam

El doctor Joan Cadevall i Diars

Més envellíeu hom, i més afició té als ensenyaments i a l'estudi de com pot desenvolupar la meritòria tasca un veritable Mestre, un millor record li ve dels temps de la joventut, aquells en els quals no són estimats els mèrits del professor qui val, ni són prou avorrides les males condicions de tant d'altres com no mereixerien ésser nomenats per a dirigir, per a emmenar la joventut.

Es precis que cada home, en veure les corrués d'estudiants que pugen, es retrogreu al temps dels seus estudis. És indispensable que l'experiència adquirida pels anys, serveixi per a comparar i obtenir l'estímul dels actuals mestres.

Tots havem passat l'aprenentatge de la carrera. Tots havem tingut professors. Tots podem rememorar les condicions en les quals es desenvolupaven els nostres estudis. I si no fem menció d'abundants — que ara comparem que ho eren — de determinats mestres, no és per res més sinó perquè aqueixos professors no han assolit un nom gloriós ni tan sols mediocre. Hauran viscut i hauran mort en mig de la indiferència. No hi haurà perquè assenyalar llurs equivocacions pedagògiques. El parlar-ne podria ésser excessiu honor a la memòria d'ells.

Cal, però, assenyalar les virtuts professionals dels veritables mestres; no és sols l'honor que a ells mateixos es fa, d'aquesta manera; és també — creiem nosaltres — un estímul degut i convenientíssim per als qui exercitzen el magisteri en qualsevol grau d'especialització.

Jo vull recordar uns casos que destaquen, si en els meus temps eren excepcionals, fossin avui corrents i fins superats. El mestre és home que ha de prodigar el bé, que ha d'acostumar l'esperit a aquesta tasca tan dolça, tan suau i alliberadora que és l'estudi, i els efectes de la qual crec que no arriben prou plenament fins que el record dels temps de joventut fa migrar l'ànima de polser, no haver-lo aprofitat en tot el que eren aprofitables.

Aquell venerable senyor Macià, mig vell, malalt, sots-director del Col·legi Balmes pels anys de 1882, qui, preveient qualitat de llegidor, ens ensenyava la recitació natural, però amb les degudes tonalitats, dels escrits clàssics; ell qui, fins en el recitat de les oracions, no permetia que deixéssim de marcar un sol senyal de puntuació. Una petita pausa darrera de cada «coma», ens feia veritablement besar aquella «Salve» que (perdó, lector, en castellà me l'ensenyaren i, dissortadament, encara l'ensenyem en castellà a la majoria dels Col·legis de la nostra Catalunya).

«Dios te salve, reina y madre de misericordia; Dios te salve, vida, dulzura, esperanza nuestra»

que pronunciada a poc a poc, té tota la grandiositat de l'oració, com es grandida el discurs del qui canta les frases i els mots.

Aquell director de l'esmentat Col·legi Balmes, el «Padre Gali», qui tant ens distingia que sovint ens feia anar a menjar a la seva taula particular, per tal que la nostra desgrana i el nostre nerviosisme no obligués massas sovint els «ayos» a separar-nos de la nostra taula dels mig pensionistes i posar-nos castigats «de cara a la paret», amb la qual cosa no abastaven sinó una mena de pruja de penitència; fer córrer una balota de cap a cap del llarg menjador, fer sol amb els plats o amb els coberts a pretext que quien sense voler-ho, entretenia.

Aquell senyor Duran, professor de llatí del mateix Col·legi, a l'entusiasme del qual per la vella llengua-mare, devem el saber-ne encara en els dies d'ara.

Però, per damunt de tots, com este de més brillantor que els altres brillants estels posats en el cel blau-fosc, impenetrable, de la nit, el doctor Cadevall, director del Col·legi de Terrassa, l'any 1886, quan nosaltres fíem el quint curs (aleshores, últim) del batxillerat oficial.

El reglament del Col·legi feia estudiar durant una hora, cinc quarts o una hora i mitja, abans de l'hora de cada classe, i segons les assignatures.

El reglament és una cosa severa, freda, igualitària i capciosa que, posada com a norma de l'ensenyament, és difícil de trencar.

Però esdevé que uns deixebles no en tindrien prou de l'hora i mitja, assenyalar a l'estudi de llicons que al reglament li sembla que una hora és suficient; i uns altres deixebles es troben amb que els sobren tres quarts de l'hora que es donen per a estudi de la llicó que al reglament li ha semblat que necessitava hora i mitja. I suposeu que sou d'aquests; que no teniu sinó tretze anys; que us han portat al Col·legi de Terrassa a pensió com a castig per voler aprendre el violí, «un instrument que no més el toquen els ceguets»; que sou nerviosos, i que us fa ràbia l'estar tancats i quietos, dins d'una aula i davant d'un «pupitre» pintat de negre i que té un tinter de plom com un petit barret de copa tombat al revés. Que faríeu? En què entretinguéu el temps? Com passàreu els llargs quarts de la llarga hora i mitja d'estudi? — Pràcticament us respondre: durant una hòleta de paper al company del «pupitre» del davant, vigilant que l'«ayo» no guaiti i tirant-li a ell mateix, que es troba en una tarima més alta i que dormita confiat, una altra hòleta de paper, però més grossa; fent un ninot de paper, un ridícul ninot amb un cap gros i uns braços en l'aire i unes cames exageradament llargues, al mog de la testa, un fil, i aquest enganxant-lo a una pasta de paper mastegat durant llarga estona; així que l'«ayo» bada, tirant en l'aire, fins que arribi al sostre la hòleta de pasta; si ha tingut prou força, s'ha quedat el ninot gronxant-se amb aire de mofa; si no ha arribat a l'envergadura, cau el ninot, i peten furiosos damunt el cap d'un alumne d'aquells bons minyons que sempre sembla que estudien però mai no saben la llicó.

La conseqüència lògica i immediata, el castig «de pte» i «brazos cruzados».

Un dia, cansat de rebre queixes del nostre comportament (la nota setmanal sempre deia: «orden y compostura; malo»), el senyor director ens crida al seu despatx. Ens amenaça amb l'expulsió del col·legi, amb tancarnos sempre a la cella, amb privarnos de les hores d'esbarjo. El noi plora; plora perquè sap que ell no és culpable; però no ho sap dir. El doctor Cadevall, pregunta, aleshores: — Quan de temps necessites per a estudiar la llicó de Fisiologia d'avui? — Ja la sé. — Quan l'has estudiada? — Ahir, mentre vostè l'explicava. — La sabries dir? — Sí, senyor. — I el deixeble la recita. Tractava de la son i del somni. Era una pàgina magistral, interessant descripció de com comença la son, de què fa el cos humà en adormir-se, de com venen els somnis, de com és costum el dormir de nits i durant la quietor, malgrat el qual (ho recordem perfectament dels apunts) «les persones acostumades a dormir amb llum, es desperten quan aquest s'apaga; el moliner que dorm tranquil·lament al tic-tac del molí, desperta quan cessa la remora».

I el deixeble el recita amb aquella entonació que el difunt senyor Macià li havia ensenyat feia tres o quatre anys. I el doctor Cadevall se'l guaita, li brillen els ulls, potser inundats de llàgrimes de satisfacció, i li diu, després de llarga pausa de meditació: — Que t'agradaria llegir, a tu, quan ja haguessis estudiat la diària llicó? — No ho sé: contes, viatges; el meu pare havia conegut tot el món, del nord de l'Europa a l'Estret de Magallanes; del Pacífic al «Mare nostrum».

— Et donaré llibres de viatges. Però el dia que no sabràs la llicó d'Història Natural, o la d'Agricultura, o la de Física, s'hauran acabat les lectures; i a la primera dolentia que faci, seràs tret del Col·legi.

El deixeble va llegir tot Juli Verné, tot Mayne Reid... El deixeble va saber sempre les llicons. El director havia estat un veritable pedagog.

I ara, en memòria de l'home savi, jo he repassat unes llibretes de botànica, he agafat el microscopi, que em sembla més lluent que en els llunyants dies que el professor ens ensenyava de classificar les plantes, he arrencat unes flors, les tiges de les quals són ficades al gerro del damunt de la taula de treball, i he comptat els pètals, els sèpals, n'he estudiat la co-

rola; i amb la «Flora de Catalunya» d'En Cadevall, li he trobat el nom tècnic. Entre les lleures, damunt la verdor de les fulles i la coloració de la flor; dins la gota d'aigua dipositada en el cònic calze de l'individu vegetal, m'ha paregut veure-hi aquell savi a qui, sense ell pensar-ho, vaig deure aquella santa afició a veure terres noves del lluny dels oceans a rebre els raigs del sol i la rosada, a brandar per l'embat de les onades com el vent bufava furient, i a endormir l'esperit en la calmosa quietor de la nit primaveral il·luminada per la lluna plena.

Em sembla que el veig; i aquestes ratlles les escric com una oració que reso a la memòria del savi, del botànic il·lustre, de l'escriptor impecable, del pedagog insigne, de l'home qui ha donat i donarà nom envejable a la volguda Pàtria Catalunya.

Vicens A. BALLESTER.

El separatisme de l'A B C

Diu l'A B C:

«LA VEU, para desahogar su enojo porque no hemos querido someternos nunca a los CATALANISTAS, aunque hemos demostrado siempre nuestro afecto y admiración a Cataluña y a los catalanes, dice en tono despectivo que A B C es un diario sevillano que se publica en Madrid. Y es verdad. A B C es un diario sevillano o madrileño, como quiera la VEU, pues ser sevillano o madrileño equivale a ser español, lo que jamás podrá demostrar que lo es LA VEU DE CATALUNYA, por el idioma en que está escrito, por sus sentimientos y por sus ideas».

L'A B C insisteix, doncs, en el seu separatisme. Diu que LA VEU, per l'idioma en que està escrita, no és un diari espanyol. L'A B C, doncs, declara que el català no és un idioma espanyol. Diu que ha palesat sempre el seu afecte i la seva admiració envers Catalunya i ho demostra foragitant-la d'Espanya i considerant el català un idioma estranger.

Definitiu!

Generalitat

NOVA ESTACIÓ TELEFONICA DE LA MANCOMUNITAT

Amb motiu de la inauguració del servei telefonic de la Mancomunitat a Bellcaire (Girona), el President ha rebut un atent telefonema de l'alcalde d'aquella població, saludant-lo i agraint la millora obtinguda.

EL CONCURS DE BESTIAR CAVALLAR DE LA BISBAL

El diputat de la Mancomunitat, don Josep Pla, comunica per telèfon a la President l'èxit obtingut pel concurs per a la millora de la raça cavallera celebrat a La Bisbal, al qual assistí, en representació de la Mancomunitat, el conseller doctor Riera, i al qual concorregueren el director de l'Escola de Zootècnica, senyor Rosell Vila, i gran nombre d'alumnes de l'Escola d'Agricultura, que foren objecte de mostres d'afecte i entusiasme per part de l'Ajuntament i població.

FIRMA D'UNA ESCRITURA

Autoritzada pel notari don Trinitat Martorell, ha firmat el President l'adjudicació a favor de don Adolf Garro l'acopi de 1.400 metres cúbics de grava, per a la conservació de la fermat del camí de Montgat a Tiana, per la quantitat de 22.700 pessetes.

VISITES

En el seu despatx de la presidència de la Mancomunitat, ha rebut el senyor Puig i Cadafalch les següents visites:

El doctor don August Pi i Sunyer, acompanyant al senyor Escasany, per a oferir a la Mancomunitat la construcció d'unes escoles a Cardona.

El Conseller de la Mancomunitat, don Romà Sol.

El diputat de la mateixa, senyor Casanovas.

El senyor Negre i Balet.

Don Joaquim de Nadal.

El regidor don Lluís Massot i don Josep Maria Pi i Sunyer.

El diputat de la Mancomunitat, don Manuel Massó.

El president de l'Assemblea deliberant de la Mancomunitat, don Antoni Jansana, i l'alcalde de l'Hospitalet de Llobregat.

El director de la Congregació de Sant Lluís, P. Zurbitu, S. J., acompanyat de la Junta de la mateixa, per a convidar al President a les festes del vinent diumenge, a l'església dels PP. Jesuïtes del carrer de Casp.

Teatre Català

LA REMENÇA, drama històric en tres actes d'En Josep Burgas

L'ADMIRABLE CRICHTON, comèdia anglesa en quatre actes, traduïda del francès per En Joaquim Montero

L'obra d'En Josep Burgas estrenada diumenge al Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria i a l'Orfeó Gracienc per la Companyia Claramunt-Adria amb el títol *La Remença* constitueix una lloable temptativa de l'autor per a fer revivre el drama històric, reconstruint una època molt agitada dels temps passats de Catalunya. En Josep Burgas ha escollit la figura de Verntallat per a escometre una tasca anàloga a la dels precursors i iniciadors del teatre català que coincidiren amb els primers esclats sentimentals de la tongada floralista. Però el Conrat Ròure, en evocar la figura de Pau Claris i el mateix Pitarrà, en dur al teatre la figura de Fivaller, donaren a la reproducció històrica un caient polític, essencialment patriòtic. En Burgas ha volgut infondre al seu drama una transcendència social.

Aquesta intenció evident de l'autor, que troba sempre racons isocrons en certs sectors del públic, perjudica, però, l'obra dramàtica. La figura de Verntallat resta difusa en el chor de la tragèdia pagesivola. Hi ha moments que l'espectador no sap si realment el protagonista és En Verntallat o la ramena. I aquesta confusió, que hauria pogut ésser identificació i aleshores constituiria l'èncis més pregon de l'obra, desdibuixa tots els personatges i gairebé totes les situacions.

En Burgas ha volgut romandre massa fidel a la veritat històrica, és a dir, a la indeterminació històrica, car en les causes reals, el desenvolupament i les conseqüències definitives d'aquell moviment popular hi ha encara moltes coses a aclarir. Precissament aquesta indeterminació dona una llibertat gairebé il·limitada a la fantasia creadora de l'autor, per haver reproduït un ambient i una època i donat una versió teatralment inèdita d'aquells convulsos esdeveniments.

El públic aplaudeix amb entusiasme l'obra, subratllant algunes frases, i cridant l'autor i els interpretats a l'acabament de tots els actes.

La versificació és fàcil i generalment correcta.

Es *L'admirable Crichton* una comèdia terriblement conservadora. És, ultra això, una comèdia essencialment anglesa. Potser mai la força de cohesió, l'admirable força de cohesió de la societat anglesa, hagi assolit una concreció teatral tan escalent. És no tan sols un al·legat formidable a favor de la jerarquia, a favor de la desigualtat de classes, sinó una afirmació gosada que mai, en cap circumstància, pot reeixir la igualtat. Podran variar aquestes circumstàncies, podran variar els qui manen

o els qui obeeixen, però la naturalesa imposarà sempre aquests nivells. L'autor, no acontentant-se amb sostenir, molt hàbilment i teatral, una tesi terriblement conservadora, l'agreuja encara amb un determinisme fatalista en afirmar que, sempre, la naturalesa mateixa, l'ambient, assenyalarà quins cal que siguin els senyors i quins cal que siguin els subdits.

Es clar que una obra tan essencialment anglesa és plena d'humorisme. Però aquest humorisme no degenera ni un moment en sátira a la manera llatina ni, menys, en caricatura. Es per això que per a poder apreciar l'èncis d'una comèdia tan teatralment forta cal una traducció directa i fidelíssima de l'original anglès. La versió catalana representada a Romea és una traducció d'una adaptació francesa, on hi ha moltsos de paraules i modificacions escèniques que varien essencialment la intenció de l'autor, com, per exemple, a l'acabament del segon acte i en algunes situacions del quart.

Aquesta tergiversació de l'obra original fou, encara, agreujada, per errors evidents de llenguatge i d'interpretació. L'afany de l'afortunat autor de *La revista de Romea* per a usar un llenguatge polític i acadèmic, afany molt lloable altrament, el porta sovint a desvirtuar amb l'absència de naturalitat, tan necessària al teatre, frases i situacions que tenen en l'obra una significació i una oportunitat inconfusibles. Un sol exemple, i en podríem citar d'altres: la frase favorita de Crichton, de l'admirable Crichton, frase que motiva la seva actuació als moments decisius, és aquesta: *Crichton sempre juga net*. Aquesta frase, però, el *fair play*, tan arrelat en la consciència i en la psicologia del poble anglès, és interpretada en la versió catalana per la perifrasi innecessària i una mica pedant *del corral del deure*. Crichton *seguet sempre el corral del deure*. Però, en repetir Maria aquesta mateixa frase al quart acte, com en *ritornello* de l'illa, ja ni parla *del corral del deure* i diu: *Maria sempre juga noble*, perdent-se un dels efectes més subtils i més escalents de l'original.

El públic aplaudeix força la traducció i la interpretació, que fou generalment discreta, procurant tots els actors, especialment Emilia Baró, Esperança Ortiz, Enric Giménez i Joaquim Montero, representar amb tanta cura com podien uns personatges i unes situacions tan distintes dels personatges i les situacions que habitualment han d'encarnar. La decoració del tercer acte fou també molt aplaudida.

JOAQUIM PELLICENA I CAMACHO.

panyat de la Junta de la mateixa, per a convidar al President a les festes del vinent diumenge, a l'església dels PP. Jesuïtes del carrer de Casp.

Don Ferran Soldevila.

Una comissió del Gremi de Cerrallers i Ferrers de Barcelona, per a convidar-lo a la inauguració de l'Exposició que tindrà lloc demà, a les cinc de la tarda, a les Galeries Layetanes.

Ha despatx també el President amb el secretari del Consell, don Lluís Sans i Burgas.

COMISSIÓ PROVINCIAL

La Comissió Provincial ha despatxat els següents assumptes de la Secció de Comptes Municipals:

Dictàmens proposant l'aprovació i finiquit dels comptes municipals de L'Ametlla, corresponents a l'any 1918-19; Castellnou de Bages, Montmajor i Viladecans, corresponents a l'any 1919-20.

Amb l'express del dimarts marxà a Madrid el senyor Vallès i Pujals, per assistir a les reunions de presidents de Diputació de les poblacions on hi ha Audiència.

Els Estudis Normals de la Mancomunitat han rebut encàrrec del Com-

sell de Pedagogia per a organitzar unes conferències sobre Ensenyament de les Llengües Modernes, a càrrec del professor Laurence A. Wilkins, director de l'ensenyament de llengües modernes a les High School, de Nova York.

Aviat se circularà el programa i es donaran detalls.

Aquesta tarda s'ha reunit, sota la presidència del senyor Puig i Cadafalch, el Consell Permanent de la Mancomunitat.

Artístiques

Aquesta tarda s'inaugurarà una exposició de pintures de don Carles al saló «El Camarín», Corribia, 7.

Avui, dijous, tindrà lloc la inauguració oficial de l'Exposició de Ferrers artístics organitzada pel Gremi de Serrallers i Ferrers de Barcelona a les Galeries Layetanes.

La dita solament és farà a les cinc de la tarda amb assistència de les autoritats.

Bisbat

—Al Centre Moral Instructiu de Gràcia dona el diumenge passat la seva anunciada conferència, sobre la significació de la festivitat de l'Advent, el Rnd. Consiliari don Marcell Garriga, pvre., constituint un veritable acte d'espiritualitat cristiana.

Per als proxims diumenges d'Advent el dit consiliari farà també conferències apropiades a l'acte.

—Ha arribat a la capital de la seva diòcesi el bisbe de Lleida, doctor Miralles, després d'haver passat una temporada a Palma de Mallorca.

—S'ha celebrat, amb la solennitat de ritus doble de primera classe, l'aniversari de la consagració de la Catedral Basílica de Tortosa, havent oficiat en les vespres i missa conventual, el degà, assistit de dos capítulars.

—En les eleccions efectuades ultimament per als càrrecs de la Junta de Govern del Montepio de la clerecia urgelitana, resultaren nomenats els senyors següents:

President, l're. Dr. don Josep Carreu, degà del Capítol Catedral; vice-president, Rnd. D. Pere Amadeu Salat, rector del Pla de Sant Tirs; secretari, Rnd. D. Pere Pujol i Tubau, oficial de la Cúria; vice-secretari, Rnd. Llic. D. Josep Carrera, professor del Seminari; tresorer, Rnd. D. Josep Bochaca, beneficiat degà de la Pietat; vice-tresorer, Rnd. D. Ramon Pallero-la, pvre.; vocals: Rnd. D. Joaquim Ginestà, beneficiat de la Catedral; reverend D. Antoni Montaner, rector de Montferrer; Rnd. D. Pere Pernal, rector d'Arta; Rnd. Llic. D. Josep Llinàs, fiscal de la Cúria i professor del Seminari.

—El senyor bisbe va administrar ahir el Sagrament de la Confirmació, i a la tarda va presidir l'Assemblea de la Unió Missional de la Clerecia que es va celebrar al Seminari.

—Ha mort en el convent de Valldonzella la virtuosa religiosa Na Ramona Riera i Ordeix a l'edat de 72 anys.

—En el local del Foment de Cultura (Llúria, 14, baixos), ha estat exposada la formosíssima corona construïda amb els donatius que en or i pedres precioses han fet els congregants de les tres Congregacions marianes, establertes a l'església del Sagrat Cor de Jesús, i amb la qual el pròxim diumenge serà coronada la imatge de la Verge que les dites Congregacions veneren.

El disseny és obra de la inspiració del jove congregant don Bonaventura Bassegoda Musté, i l'execució ha corregut a càrrec del notable artífex don Antoni Urpi, el qual ha sabut interpretar el pensament de l'artista fins en els seus més minims detalls, resultant un conjunt en què la riquesa s'agermana amb el gust més depurat.

Donada l'enorme concurrència de congregants que assistiran a la processó de la tarda del diumenge, ha estat forçat allargar una mica el seu projectat curs, el qual queda definitivament fixat així: carrers de Claris, Cortis, Bailen, Ausies March, fins al del Bruch, i per aquest al de Casp, pel qual tornarà a l'església.

Se'n fa esment a les persones que s'hi han interessat, per adonar els balcons i il·luminar les façanes.

—Amb motiu de les bodes de plata de la professió religiosa de la M. Reverenda Mare Priora Sor Agustina Arnó, del Relat Monestir de RR. Agustins de Santa Maria Magdalena d'aquesta ciutat (carrer Vallmajor, 7, Sant Gervasi), tindran lloc, si a Déu plau, avui, dijous, els següents actes:

A les deu del matí, Ofici solemne, en el qual oficiará de Prest el rector de la parroquia doctor don Lluís de F. Xiró, pvre., cantant-se per una massa coral una missa gregoriana, dirigida pel professor de cant gregorià de la Catedral, Rnd. don Martí Elias, pvre.; a continuació, el Rnd. don Francesc Torres, pvre., director espiritual de la Rda. Comunitat, farà una plàtica al·lusiva a l'acte; seguidament la Rnda. Comunitat cantarà l'Himne del P. Sant Agustí, i s'acabarà amb el Tedeum.

—Continuant la sèrie de conferències anunciades per l'Associació Escolar Femenina, avui, dijou, a dos quarts de set de la tarda, a la sala d'actes de Santa Anna, el reverend don Ramon Balcells, director de l'Associació, donarà la tercera conferència sobre l'aplicació del mètode gràfic pedagògic.

Publicacions rebudes

—Revista de la Real Academia Hispano-Americana de Ciencias y Artes. Número 8. Conté importants treballs dels escriptors Bonilla, San Martín, Pons i Umbert, Carro, Oliva,

EDITORIAL CATALANA, S. A., i SALVADOR BONAVIA, Editors

ES ESPERADA AMB AFANY LA SORTIDA DEL NOSTRE MODERN

DIETARI CATALÀ

LLIBRE DIARI DE CAIXA I INDICADOR DE CATALUNYA PER A 1922

Es posarà a la venda durant la primera vuitena de desembre.

3'50 ptes.

EDICIÓ ÚNICA DE UN DIA EN PLANA

No s'ha publicat mai cap DIETARI que reunixi les excel·lents condicions del nostre.

Vegis el sumari de les DADES que integren la secció de l'INDICADOR, per a fer-se càrrec de la nul·litat dels altres dietaris.

Calendari.—Santoral per ordre alfabètic.—Mapa de Catalunya.—Plànol de Barcelona.—Guia dels carrers i places de Barcelona.—Biblioteques i Museus.—Teatres i Monuments.—Llista de Recaders. Ordinari i Agències de transports.—Mancomunitat i les seves dependències.—Diputats a Corts per Catalunya.—Ajuntament.—Tinències d'Alcaldia.—Comissions, vocals veïns, Dispensaris, Bombers, Diaris i Revistes.—Escoles catalanes.—Fondes, Hotels i Restaurants.—Correus, Estafetes.—Telegrafia Telefonia.—Acadèmies, Ateneus i Societats.—Gràfic dels Carrils de Catalunya.—Companyies de vapors.—Tarifa de Cèdules.—Tarifes postals.—Diccionari Geogràfic de Catalunya.—Episodis catalans.—Divulgació de la Història de Catalunya.—Ordres eclesiàstiques de tots els bisbats catalans.—Universitat, Institut, Escola de Comerç, i Normals.—I altres dades interessants.

TARRAGONA: Plànol de la ciutat.—Diputació, Ajuntament i Premsa.—Autoritats eclesiàstiques, Fondes, Hotels i Restaurants.—Cases recomanades.

LLEIDA: Plànol de la ciutat.—Diputació, Ajuntament i Premsa.—Autoritats eclesiàstiques, Fondes, Hotels i Restaurants.—Cases recomanades.

GIRONA: Plànol de la ciutat.—Diputació, Ajuntament i Premsa.—Autoritats eclesiàstiques, Fondes, Hotels i Restaurants.—Cases recomanades.

NO EL CONFONGUEU AMB CAP ALTRE

DIPOSITS A L'ENGROS

Escudellers, 10 bis. — Tapineria, 13. — Llibreria

Nota: A l'Editorial Catalana, S. A., i a casa d'En Salvador Bonavia, es regalarà, a tothom que s'hi presenti, un Calendari Català, de butxaca del 1922.

etcètera, i una completa informació gràfica.

—Gaceta de Munich. Número 42.
—Revista de Economía y Hacienda. Número 47.
—Revista de los Tribunales. Número 48.
—Revista de Banca, Ferrocarriles, Industria y Seguros. Número 22.
—Plus Ultra. Número 63.
—Boletín Gráfico. revista il·lustrada. Número 525.
—Hormiga de Oro. Revista il·lustrada. Número 48.
—Revista Popular. Número cor-

Desgràcies als tramvies

L'agombolament de passatgers als tramvies que abans d'ahir ocasionà la desgràcia al Paralelo, on, per la topada de dos tramvies, van morir dos homes, va produir ahir vespre una altra desgràcia.

Passava un tramvia pel carrer del Clot, en direcció a Sant Andreu, ple-níssim de gent, i amb diversos passatgers agafats als pujadors. En va venir un altre en direcció contrària,

i va fregar amb els dits passatgers, un dels quals, Joan Morgallé Nomen, de 39 anys, jornalier, va ésser llençat a terra, quedant molt mal ferit.

Va ésser portat al dispensari de Sant Martí, on li van curar una distensió de l'articulació coxo-femural, amb probable fractura i commoció general, de pronòstic greu.

Va ésser transportat a l'Hospital Clínic.

En el mateix dispensari de Sant Martí, va ésser curada la nena Rosa Arbusà Cort, de sis anys, la qual presentava una ferida contusa de pronòstic reservat al cap.

Aquesta noieteta anava en el remolc d'un tramvia de Sant Andreu, i, passant pel carrer del Clot, va escapar-se el fre i la maneta li va donar un cop al cap.

Tribunals

LA CAUSA PER PARRICIDI
Ahir va acabar, després d'una brillant defensa de l'advocat senyor Vi-

la, la causa contra Josep Ojeda, per mort de la seva dona Anna Segur.

Es va condemnar al processat a dos anys i quatre mesos de presó correccional i 10.000 pessetes d'indemnització als seus fills.

El fiscal i l'acusador privat van demanar revisió per nou jurat i la Sala no hi va accedir.

El processat feia dos anys que era a la presó. Li faltien, doncs, dos mesos per sortir-ne.

Teatre Català

«ALTA BANCA»

Dimarts començaren al Círcol de Sans els assaigs de la darrera obra de l'il·lustre poeta Angel Guimerà, que porta per títol «Alta banca», l'estrena de la qual s'ha d'efectuar a Novetats per la companyia de l'Alexandre Nolla el dia 9 de desembre.

Els assaigs seguiran tot els dies i demà passat, divendres, començarà a dirigir-los el seu eminent autor.

Cultura

S'està celebrant a Barcelona la III Assemblea de Col·legis de Meigs d'Espanya.

Ha pres l'Assemblea acords d'interès per a la classe i els seus components han visitat l'Hospital Clínic.

El generós patriota català resident a Buenos Aires doctor Antoni de P. Aleu ha enviat a l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana la valuosa ofrena de 500 pessetes per a servir de base a la convocatòria d'un Concurs per a premiar un llibre contint 50 biografies sintètiques de catalans assenyalats o narracions de fets històrics remarcables o monografies de monuments nacionals, indicant, a més a més, que contribuirà a la seva publicació amb un donatiu complementari de mil pessetes.

El Consell Directiu va acordar re-graciari-li-ho efusivament, acceptant-hi en principi l'ofrena i passar-la a les Comissions Tècnica i Editorial per a dictaminar sobre la millor forma de procedir a la seva execució.

Dimarts al matí tingué lloc al teatre Eldorado l'acte commemoratiu del XXV aniversari de la creació de l'Estudi de la Pubiotomia.

Va obrir l'acte el doctor Casulla, el qual va exposar la importància que tenia l'assumpte del qual anaven a tractar els conferenciants; va posar de relleu al doctor Nubiola, per la seva tasca encertadíssima que ve realitzant, tant més quant la pràctica de la Pubiotomia compta amb un bon nombre d'enemigos, de manera que és doblement intensa la lluita que ha de realitzar per a posar de manifest els seus avantatges.

Va felicitar també als doctors que, col·laborant amb el catedràtic d'Obstetrícia de la Facultat de Medicina, contribueixen al bon èxit de les seves empreses.

Les paraules del rector de la Universitat foren aplaudides.

Seguidament desenvoluparen els seus temes els doctors Ibarra, Gorostagui, Aguiló i Arnalot, essent d'èxit el mèrit d'investigació científica que representen els discursos llegits per cada un dels esmentats doctors.

S'intercalaren bon nombre d'interessants projeccions.

A continuació el doctor Nubiola va llegir unes quantilles posant de manifest l'estat d'aquesta operació, oridada a substituir l'antiga, en la qual es castigava el ventre, i va dir la repugnància que, amb tot i els seus avantatges demostrats per l'estadística dels resultats, troba en els Congresos on ell l'ha exposat doctrinàriament, amb tot i la gran acceptació que té a Alemanya, Suïssa i relativament a Holanda.

A continuació es projectaren dues pel·lícules, que feren veure en tots els seus detalls dues operacions, consistents en treure una criatura pel sistema de Pubiotomia, operacions realitzades pel doctor Nubiola, que, com els altres conferenciants, fou aplaudidíssim.

Finalment, el doctor Martínez Solà i donà gràcies a la concurrència, entre la qual hi havia algunes dames.

Els que viatgen poden adquirir LA VEU als següents llocs:

MADRID. — Gener i C. «Ménerva» Centre de subscripcions i cobraments. Tudescos, 39 i 41, baixos.

També es ven al quiosc del carrer d'Alcalá, cantó a Peligros, de don Patrici Lujan.

A SEVILLA: Al carrer de Sierpes, 61.

A VALENCIA: A «La Correspondencia de Valencia», Mitjana, 7 i 9.

A PALMA DE MALLORCA: Al quiosc Cort.

A PORT-BOU: Francesc Comellas i Jaume Subirana.

A LISBOA: Al Palau Conde d'Alma-da, Largo S. Domingos, 11.

A LISBOA: «Tabacaria Restauradores» i «Messegeries de la Presse», rua d'Ouro, 148.

A OPORTO: Rua Santa Catarina, 53.

A COIMBRA: L. Miquel Bombardeira.

A BRAGA: Conceição da Rocha (agent).

A FUNCHAL: Jascinto Figueira (agent).

A PARIS: Kiosque Franco-Italien, 15, Vaudeville, Boulevard des Capucines.

LLETRES I LLIBRES

Cançó de la Mudança

Cançó petit i seguit
en el món fa la mudança;
res no mira fit a fit
ni amb odi no s'abalança;
és el conhort del petit,
l'amiga de l'Esperança;
s'emmena el dol i el brogit,
muda el turment en cançó,
camina de dia i nit
de dia i nit i no és cansa.

— Què és, doncs, el que fas,
Mudança?
— No faig sinó un pas
de dansa.

Tu fas la tasca tan bé
que ningú no t'endevina;
el teu costat és gròfle
el fit de la teranyina;
tu dius que tot s'esdevé
a l'endemà que tot s'acaba;
per tu reïes no seré
dins una vida me-quina,
ni enyorés de cap plaer
ni sorriu que s'enverina.

De tu jo en vull sé
joguina.
També dansaré,
Regina.

Es tan bell el teu dansa
que mou l'arbre, el cel, les oncs;
Nostre dia joveça
només riu si tu el coronas.
Un dolc anhel fas broïllà
de les mésertes estones;
per no sotjar-te caldrà
jeure a les fosses pregonas;
daures el jorn que se'n va;
la nit, cantant, estalones

L'enúig, el lluita,
les fones,
amb un riure clau
perdonas.

Qui acabaria de dir
els teus presents, o Mudança?
En fas llure fins de mi
i tot ú en la recordança;
a mon pobre cos mesqui
dones abric i alleugança;
en mon noble foc divi
els l'oreig i la frisança;
la Mort em faràs vent
i la Benaventurança.

Sona, si ma fi
s'atansa.
Sona, violí
de dansa.

Josep CARNER

COMENTARIS

FRANCESCO PUJOLS

II

En «Evolució i els principis immutables» (fascicle que és com una avançada del «Concepte general del dret català» i un besllem del «Tractat de sumptuaria» que En Pujols està elaborant) la carn verbal, els personatges temperaments de sentiment de la vida, i d'enginy, de l'autor, encara hi són presents amb més afanor que en «La religió i la moral».

En «Evolució i els principis immutables», hi ha alguns períodes gramaticals de vora dues planes de lletra atapeïda, sense ni un sol punt, i veureu que això no recau pas en confusió per al llegidor atent, perquè la gençosa companyia personal de l'estil sensible i humà, fa com al de tant en tant les idees de la tesi cridessin al llegidor: «Soc aquí».

També la seva massa és menys viada de conceptes herètics que «La religió i la moral», i, tot i confessar-hi, l'autor, no haver trobat encara la plenitud de l'ideal religiós madur en cap poble, gmana de la seva obra, com a temperament més fort que res, un esperit conciliador i un conservadurisme científic que s'acosten a la llar on es conforten els principis cristians i són virtuts simptomàtiques al cristianisme, encara que no en facin professió.

Resumim la ideologia d'aquest fascicle:

En Dialèctica, en Estètica i en Ètica (Ciència, Art i Dret) hi ha hagut hores de maduresa, de plenitud humana, dels principis. Amb aquest punt de maduresa caldrà que com-

parem les novetats passades i actuals per a saber si s'hi acosten o en decaden. Partint d'això, En Pujols repta els evolucionistes i revolucionaris que han sostingut que l'avenç no tindrà mai acabament, o que encara no s'ha arribat mai a la plenitud. Aquesta plenitud ja ha existit, els respon En Pujols. La fórmula dels tres ideals: dialèctic, estètic i ètic, dels quals el món va pie, ja han tingut el seu punt dolc en algun temps de la humanitat. Ciència, Art i Dret, com tota cosa del món, han crescut, fet el ple i minvat. El que convé és no voler desconèixer el punt d'aquella plenitud, la qual fou assolida per Grècia en l'art, per l'antiga Roma en dret, i per Catalunya, amb l'Art i Ciència magna de Ramon Llull, en ço de la ciència, si bé En Pujols declara en un altre indret del seu document que a la maduresa de la ciència universal, com a la de la religió, prouament encara cap poble no hi ha arribat mai. Aquells ideals assolits un dia no hi ha cap altre camí de superar-los no essent perfeccionant-los i intensificant-los.

Mirem el principi del Dret: La societat humana en estat salvatge es caracteritza per un comunisme més o menys radical i matisat; hi prosperen l'absolutisme o l'anarquia, la poligàmia i la poliàndria, i el desconèixement de la propietat de la terra. Però rodren les centúries sobre el món, i el dret madura assolint el seu ideal en la família monogàmica, respirant la llibertat, reconeixent la propietat. Arrelats en el cor de la propietat s'erigeixen el pare a la dreta, la mare a l'esquerra i la fillada al voltant. El dret natural ha aconseguit el seu punt dolc. Però vindrà el minvat; les lluites amb l'absolutisme dels qui manen o amb els qui enderriats en portar el Dret més amunt no fan sinó endarrerir-lo fins al desordre del comunisme, i entre l'absolutisme des de dalt i dels de baix el Dret torna a l'edat balba.

(El fragment en el qual En Pujols descriu els atzars del dret natural, aguantant-se en els tres punts de la família, la propietat i la llibertat, és dels més bells del fascicle, i en l'estructura dels més característics de la llarga alenada del període gramatical.)

També l'ideal artístic assolí la seva maduresa en l'escola grega, que amb Homer, les tres unitats de la tragèdia, els mòduls de les estàtues, i el Partenó, ve a ésser la síntesi de totes les lleis artístiques. El nostre ideal estètic és com un record en el passat. A ell ens hem de girar.

En la ciència també veiem les tres fases: comença a volar amb les ales del sentiment i de la voluntat, fins que el coneixement de la realitat, guiat per la raó, en l'observació i l'experiència, la illumina i la madura. Però ve que els homes, esgarriats per la folia subjectiva de la voluntat, s'enceguen, i, obsessionats en portar la ciència més enllà, el que fan és pansir la seva maduresa.

Grans culpables «aquesta ultrança desmesada envers els principis foren els evolucionistes de la centúria passada, els quals, recalats en què les coses canvien cada dia i que l'avenç és indefinit, no es paraven en el fet tan senzill de què no són pas els principis els que es mouen, sinó els pobles que s'hi acosten o se n'allunyen, i són els únics volubles.

Els nostre segle XX pateix una for-

ta crisi d'aquesta error. Guaiats pel sol caprici mental, desentesos de la raó i la realitat, dominats pel pensament germànic, es malda malaganyosament volent començar la casa per la teulada.

I en Pujols, amb aquell sensual callu tan terrenal, amb aquell genit casolà d'estil on són presents l'horta i el riu, i tan optimista d'arrel que ni en els moments de més condol o censura no s'altra enfosquir-se, presenta el conflicte modern de classes, que els intel·lectuals, enduts pel corrent modern, no deixen d'atirar cap als trenca-colls de l'anarquisme, el socialisme i el comunisme, enganyats per una il·lusió progressiva que de fet no és sinó un retrocés cap al tènol primitivisme en el procés del dret, el qual, havent assolit la seva plenitud, avui torna a patir un decadiment. Aquell dret natural, madur en el passat, cal avui restablir-lo acostant-lo a la justícia que freguren les munions desesperades posades entre l'espasa nua de la injustícia i la paret del dret. És una feina d'uns i altres, perquè tots han cooperat en l'error.

(Aquestes planes són, en el fascicle d'en Pujols, de les més sòlides i preclares de co que hem anomenat el seu conservadurisme científic.)

Es la decadència? pregunta En Pujols. Perquè el mateix que en el dret esdevé en la ciència i en l'art: la ciència, descasada de la realitat, és considerada com pura invenció de la ment. La poesia, la música, la pintura, és deformen desesperadament en mig de la mar de les confusions.

Hi ha un poble, diu En Pujols, el poble jueu, que és el que havent arribat més enllà en les manifestacions del dret, de la ciència i de l'art, no aconsegui emmarcar-les en les avenides formes clàssiques. Aquest emmarcament, aquesta ossada un home la trobà: el gran Ramon Llull, amb la Ciència i Art magna, equivalent dels canons grecs en art i de les institucions del dret romà. Catalunya tancarà la pasta jueva pastada amb el llevat de la Bíblia, en la forma del pa concret universal que Ramon Llull portà al torn científic.

He fet aquest resum, en el qual a moments he emprat paraules del mateix autor en l'obra esmentada.

REVISTES

«Monitor», en el seu número 5, no desmereix del seu crèdit de solidesa i profunditat. És una joventut amb tota la barba. — «Poesia de Arte», de Ferrera, publica un homenatge neorològic de Carle Carrà, al jove polític de vint anys Massimo Notari, «valeroso camió de la joventut estudiantina italiana i propagador de les més sagrades idealitats». La publicació «La flamma verde», conté les vens del seu pensament. Morí a Trento pel març i és enyorat de la Itàlia culta. Paral·lelament, «Garba», de Sabadell, publica un número notable a la memòria d'En Joaquim Folguera, mort igualment en la joventut més florida. Davant de tots dos podriem repetir una frase de l'article de Carrà en aquell número de «Poesia de Arte»: «Minor quantitat d'anni non significa minor quantitat di vita».

Del mateix número ens regalem traduint-ne la poesia «Invocazione», de Francesco Merlano, cadenciosa i significativa, d'un caire de romanticisme modern aplecat en una ànima jove: «Amor que em fas plorar! — Amor de l'única, o de totes les dones, o de totes les coses — frívols, dolces, harmonioses: — de les col·lors de l'arc de Sant Martí, d'aquest llunyà gemic de serenata, — de la gràcia d'un gest, d'un senzill mot que esclata, — o del trespall dels malets records que m'ennuega; — amor de tu, única i sola, — i de tota la barba buetat que el món aplega, — de les nits de l'entig i la tabola, — sota les nòmades tendes, o les luxoses d'Orient, — o en els gòlts avencs de la ciutat damnada; — de l'ala d'un capell, i del rull indolent — sobre el teu front de perla, tu que he vist de passada; — de l'art fet de dolor, — del matrimoni com un resó llunyà, — a l'amor de l'Amor que em fas plorar! — «A Nosa Terra», de Corunya, en una primera plana joiosa, saluda Catalunya per tal com en la Universitat barcelonina reformada hi és admesa la llengua gallega en les tesis doctorals, al costat del castellà i del català. — De «La Revista», entre molt de bo, assenyalarem un eminent article del senyor

Gay de Montellà, en el qual estudiantament és assenyalada i exposada la gran decadència econòmica d'Europa en front de l'Orient i Amèrica, els dies d'avui. — En el primer fascicle de la publicació «Els nostres periòdics», on el senyor Surribas i Riera fa història dels periòdics catalans des de 1835 i que promet ésser una curiosa base de documentació, hi podem veure com el nostre renaixement, en mig del seu caràcter literari i els seus eventuals crítics de restabliment nacional, tenia un fons d'humorisme i republicanisme federal, coincidint amb aquelles típiques albes precursors del catalanisme.

Josep LLEONART

La ficció literària

Rèplica d'Arlequí al Clown de

«La Tienda de los Espejos»

(En aquest llibre agredolc que Roberto Levillier, historiador, crític i diplomàtic argentí, acaba d'estampar, a Madrid, a les premses de Casa En Calleja, sota el rètol funambulesc de «La Tienda de los Espejos», hi heu trobat, llegidors, un Clown, amb tanta farina com enginy, que damunt d'uns taulons d'una fira i en mig de l'aldarull de la gent, us ha mostrat, per tota meravella, la seva col·lecció d'espills. En aquests espills, tots us hi heu mirat. Però cap de vosaltres s'hi ha volgut veure. Tanmateix, hi heu vist coses tan meravelloses, que en resteu encisats. Car tots us heu recordat del que el Clown, amb la seva astúcia, us ha dit abans de mostrar-vos els seus prodigis. I ve't aquí, tots vosaltres, llegidors, us en heu tornat tan tranquils. És que no heu esperat la fi de l'espectacle. Acabat el joc dels espills, ha eixit d'entre el públic l'Arlequí, i s'ha posat dalt dels taulons. Ja ho veia, l'Arlequí, que s'anava quedant sense públic; però l'home s'ha sortit amb la seva. Ha llançat el barret en l'aire, ha estès la mà com un orador públic, i els que encara no ens havíem mogut, hem pogut oir clarament les seves paraules.)

ARLEQUÍ

No us en aneu, senyores i senyors! No us en aneu! Tots em teniu l'aire molt satisfet. És que la farsa — farsa, he dit? Tant-se-va! — És que la farsa us ha agradat. Jo hauria hagut de dir el prodigi. Ja heu vist els miralls que us ha mostrat el Clown i que no reflecteixen pas l'apariència dels homes, sinó llur realitat vana i grotesca. Vosaltres els heu pres per una col·lecció d'aquells espills deformadors que solieu veure a totes les fires. I, naturalment, heu aplaudit. Heu aplaudit, perquè us heu cregut de bona fe allò que el Clown us deia... Trapaceu! Més que trapaceu! Qui et feia enganyar tan barroerament totes aquestes pobres animetes en pena? Perquè aquests senyors, ja ho heu vist, miserable pallasso, s'han pres al peu de la lletra allò que tu els has dit. No n'hi ha hagut cap que s'hi hagi reconegut, en els teus miralls. És que tots estan acostumats a veure la palla en lull dels altres, però no veuen la biga en el seu. Ah! No fugiu, senyores i senyors! No fugiu! Veniu-me ací, clowns de la vida, car el Clown de la farándula us ha jugat una mala passada! Vine'm ací, primer que ningú, tu qui estàs a primer rengle, tu qui ets vocal de totes les comissions i de totes les consonants, però sense tenir so propi; tu, l'home de la

majoria, l'etern aprovador de l'eterna camàndula, vine'm ací, que la imatge que et dona aquest mirall no és la del senyor que tens al costat, sinó la teva pròpia. Que et veus ridícul i insignificant, em dius? Però si tothom t'hi té... I avui series l'únic que no aprovaria allò que les majories aproven? Apa... que tots et coneixem. I tu, l'altre, el garrador de Club, el savi de taula de café, que has pres un títol per a posar-te'l al plastró, a tall d'agulla, només perquè tothom t'el vegi, no et moguis de la cadira, que el mirall t'ha disecat. Si t'has pensat saber fer l'anatomia dels altres, esgarriat! ara davant l'escapell d'aquest espill. Tan ruïnosa està la teva ciència, tan balders et vénen els teus diplomes acadèmics, que al teu costat la llum del diplomàtic sembla una cosa natural... Excel·lència!... Si us en aneu us desemmascarar! Però ja ho ha fet l'aparell miraculós del Clown. El que hi ha, és que vos no us penseu que això anés per vos. I mentre desfilaven els vostres companys pel fons de l'espill, vos, Excel·lència, continuàveu infant-vos. I ve't aquí: ara no passareu per la porta. Quan voldreu escapar-vos fareu un rei com una gla. Fareu com aquell granot que va voler devenir gros com un bou. I tu... dandy, arbitre d'elegàncies, pavó musell, flor de femer, no et moguis; que si tens l'epidermis com el rei de Sibar, prou acabaràs com el mateix Hellogabal. Et pensaves que la imatge que has vist al mirall era la de ton amic i confident; potser has arribat a creure que era la del teu germà. El Clown t'enganyava! Però eres ben bé tu, dandy, amb les postures i manyagueries, amb ton ànima negra i la teva orquidea al trau. Des Essetintes no tenia més refinaments que tu, car si aquell daurava tortugues, tu et faras corrar de vellut les quatre posts on t'has de podrir. — Senyores i senyors, no us mogueu! Escoteu-me un instant, encara! També n'hi ha per espills. «Elles» ja hi estan fetes, als miralls. I encara que els miralls les desenganyin cada dia, ara s'han deixat il·lusionar per aquests diabòlics espills del Clown. S'han deixat il·lusionar totes les qui juguen a diari la comèdia de l'amor i de la vanitat i no passen d'il·lusionistes i d'heroïnes d'opèreta. I us heu deixat il·lusionar tots, que, creient-vos immunes davant la màgica dels espills, heu cercat la imatge vera dels altres i heu volgut saber de l'ànima llur, i de llur passat, i de llur present, i llurs actes i llurs intencions, i no contents d'això, no heu cercat solament, per a riure-vos-en, la veritat nua i terrible, grotesca i macabra, sinó que heu demanat als miralls reveladors fins la suggestió de les entelequies... I heu rigut... Veritablement has rigut, o públic? Perquè jo t'he de dir, públic amic — o públic enemic, que tant se me'n dona una cosa com l'altra — has de saber, públic bon minyó i xafarder, pacient i moleta, públic fastuós, públic rovellat, públic insípid, públic proteic, públic sense altre públic que tu mateix, que el Clown d'aquesta botiga t'ha mentit set vegades quan t'ha dit que riuries i que al fons dels miralls hi veuries a tothom menys a tu mateix. Car éreu ben bé vosaltres, senyores i senyors, amb la vostra pròpia ossamenta i els vostres nervis desballestats i les vostres carns vergonyants i la vostra podridura. I ara que ho sabeu, aneu-vos-en. I recordeu-vos-en. I si us voleu divertir, tingueu cura de no tornar mai més. Ara, si voleu tornar a veure-us tal com sou en la realitat mortal de la vostra misèria vergonyant, torneu sempre que vulgueu a la Parada dels Miralls. Però no us escolten mai més el Clown si no voleu que us encoïni al blancor de farina de la seva cara estrafal·laria; perquè així, enfermats com ell, ja no tindríeu remei i seríeu, amb el rostre de neu, com sepulcres embanquinats.

(Escotant aquestes paraules el pobre Clown s'avergonyeix tant, que es tapa tot ell amb una gran capa que només li deixa veure els ulls, i fuig, com esperitat, a través del públic encara clavats a les cadires. Però un dels al·ludits i assenyalats per l'Arlequí pren un bastó molt gruixut que tenia a mà, fa un parell de salts pel damunt de l'auditori i posa punt final al discurs de l'orador, estabornint-lo a garrotades.)

ALFONS MASERAS.

ENCICLOPEDIA
CATALANA

Filosofia crítica

per R. TURRÓ

Religat en tela 4 Ptes.

TAQUIGRAFIA

CATALANA

DE

J. ELIAS JUBERT

El millor llibre de taquigrafia

De venda en totes les llibreries
i en la nostra Administració

VIDA MARÍTIMA I COMERCIAL

Moviment del Port el dia 30

VAIXELLS ENTRATS

Vapor anglès «Gibel-Gelshui», de Constantinoble, amb càrrega general.
Goleta espanyola «Estrella del Mar», de Torrevella, amb sal.
Vapor alemany «Kommerzienrat Boekel», d'Hamburg, amb càrrega general.
Vapor espanyol «Coria», de Newcastle, amb carbó.
Pallebot espanyol «Gorgonio II», de Viaroc, amb càrrega general.
Vapor espanyol «Cabo Gullera», de Sevilla, amb càrrega general.
Vapor correu italià «Ré d'Italia», de Gènova, de trànsit.
Vapor espanyol «Balear», de Mahó, amb càrrega general i 15 passatgers.
Llagut espanyol «Elvira», de Vina-roc, amb garrofes.
Vapor espanyol «Canalejas», de Palma, en llst.
Vapor americà «West-Chetas», de Nova Orleans, amb càrrega general.
Vapor americà «Steel Engineer», de Nova York, amb càrrega general.
Vapor espanyol «Torreñeros», de Gijón, amb carbó.
Vapor espanyol «Castilla», de Sevilla, amb càrrega general i 45 passatgers.
Goleta espanyola «Unión», de Mazarrón, amb càrrega general.
Pallebot espanyol «Margarita», d'Agulles, amb càrrega general.
Goleta espanyola «Carmelita», de Palma, amb càrrega general.

VAIXELLS DESPATXATS

Vapor italià «Re d'Italia», de trànsit cap a Buenos Aires i escales.
Vapor suec «Tortland», en llst cap a València.
Vapor anglès «Gibel-Yedid», amb càrrega general i de trànsit, cap al Piréu.
Pallebot espanyol «Plácido César», amb càrrega general, cap a Alacant.
Veler italià «Yolanda Scott», en llst, cap a Sant Lluís del Roine.
Vapor italià «Salvor», en llst, cap a Tunis.
Vapor espanyol «Manino», amb el seu equip cap a la mar.
Pallebot espanyol «Villa de Arenys», amb càrrega general, cap a Cartagena.

VAIXELLS SORTITS

Vapor espanyol «Santo Firme», en llst, cap a Sant Esteve de Pravia.
Va por alemany «Eider», de trànsit, cap a Tarragona i Marsella.
Vapor suec «Tortland», en llst, cap a València.
Vapor holandès «Celaeno», en llst, cap a Gibraltar.
Vapor italià «Giovanni Battista», amb oli, cap a Nàpols.
Vapor anglès «Gibel-Yedid», amb càrrega general i de trànsit, cap al Piréu.
Vapor anglès «Gibel-Gelshui», amb càrrega general i de trànsit, cap a Gibraltar.
Vapor espanyol «Mallorca», amb càrrega general, cap a Palma.

EL CONVENI POSTAL HISPANO-AMERICÀ

S'han cursat els següents telegrams al ministre de la Governació: «Sección Filipinas Casa América prega V. E. sigui modificat relatiu decret inserit «Gaceta» 23 sobre vigència conveni postal hispano-americà, sense restriccions. Necesitat incloure Filipines entre països que gaudeixen avantatges conveni d'evidència per circumstància ésser delegats filipins Congrés Postal els qui espontàniament s'adheriren acord. — Rosales, vice-president.»
«Associació Periodistes Barcelona crida respectuosament atenció V. E. sobre necessitat modificar disposició dia 23 contrària esperit conveni postal hispano-americà. Convé interessos espirituals materials país aplicar sense restriccions rebalta franquies impresos. — Pellicena, president.»
responent al dia 27 de novembre.
—Quaderns d'Estudi. Volum nú.

PREMI DE L'OR

(Prou de compra)

Alfons	140'00 percent
Isabel	140'00 »
Unes i mitges unes	139'00 »
Quart d'unca	138'50 »
1116 d'unca	141'00 »
Francs	139'75 »
Dòlars	7'15 »
Lliures	35'25 »

BORSA DE BARCELONA 30 novembre de 1921

Cotització única del Col·legi d'Agents de Canvi i Borsa i el Mercat Lliure de Valors

SESSIONS DEL DIA. — Al matí, a la Sala de Contractacions del Caser Mercantil, a fi de desembre: es fa de Nords a 53'70 i a 53'65; d'Alacants a l'enter 53, i d'Andalusos a 42'00 i a 42'10.
A la tarda, a la Casa Llotja: Es fa de Nords de 53'50 a 53'25 i a 53'50; d'Alacants a 52'80 i a 52'75; i de Plata a 50'00.

Cotització de valors tractats al comptat i no inscrites encara en el Butlletí Oficial

Barcelona Traction and Light Power 6 % l., a 97'00.
Barcelona Traction and Light Power 7 % l., a 107'00.
Barcelonesa de Navegació 6 % l., a 77'00.
Obligacions Espanyola Colonització 6 % l., a 93'00.
Eléctrica del Cinca 6 % l., a 74'50.
Asfalt i Portland «Asland» 7 % l., a 101'50.
Grans Molins Bascos 6 % l., a 90'25.
Ferrocarrils Catalans 6 % l., a 88'50.
Acers Sant Martí 7 % l., a 97'50.

AL COMPTAT (Reproduït del Butlletí Oficial)

Canvis estrangers	Ajuntaments i Diputacions	Aliments ad.	Bonos E.
París, xec. publicat. 50 65	Municipi 1900 75 50	Aliments ad. 59 25	Produ. Forcas M. 78 50
Londres, xec publicat. 28 99	1904 75 50	« Road. 46 50	Reg. Llevant 6 % 65 50
Berlin, xec. 3 15	1906 A. 77 00	Sant Joan. 61 50	Hisp. Amer. d'E. 4 % 65 50
Viena, xec. 0 30	1906 B. 78 75	Alacant. 72 00	Bonos 68 50
Roma, xec. 29 75	1906 C. 78 25	Alacant 1. hipot. 87 75	
Gènova, xec. 00 00	1907 D. 75 50	« A. 73 75	
Zurich, xec. 137 25	1908 E. 74 50	« C. 66 00	
Nova York, xec. 7 25	1909 F. 71 50	« D. 68 75	
Corones sueques, París. 303 50	1910 G. 71 25	« E. 73 50	
Corones sueques, Londr. 168 15	1911 H. 74 75	« F. 82 50	
	1912 I. 74 75	« G. 47 50	
	1913 J. 74 75	« H. 47 15	
	1914 K. 74 75	« I. 41 75	
	1915 L. 74 75	« J. 29 50	
	1916 M. 74 75	« K. 28 25	
	1917 N. 74 75	« L. 25 00	
	1918 O. 74 75	« M. 25 00	
	1919 P. 74 75	« N. 25 00	
	1920 Q. 74 75	« O. 25 00	
	1921 R. 74 75	« P. 25 00	
	1922 S. 74 75	« Q. 25 00	
	1923 T. 74 75	« R. 25 00	
	1924 U. 74 75	« S. 25 00	
	1925 V. 74 75	« T. 25 00	
	1926 W. 74 75	« U. 25 00	
	1927 X. 74 75	« V. 25 00	
	1928 Y. 74 75	« W. 25 00	
	1929 Z. 74 75	« X. 25 00	
	1930 AA. 74 75	« Y. 25 00	
	1931 AB. 74 75	« Z. 25 00	
	1932 AC. 74 75	« AA. 25 00	
	1933 AD. 74 75	« AB. 25 00	
	1934 AE. 74 75	« AC. 25 00	
	1935 AF. 74 75	« AD. 25 00	
	1936 AG. 74 75	« AE. 25 00	
	1937 AH. 74 75	« AF. 25 00	
	1938 AI. 74 75	« AG. 25 00	
	1939 AJ. 74 75	« AH. 25 00	
	1940 AK. 74 75	« AI. 25 00	
	1941 AL. 74 75	« AJ. 25 00	
	1942 AM. 74 75	« AK. 25 00	
	1943 AN. 74 75	« AL. 25 00	
	1944 AO. 74 75	« AM. 25 00	
	1945 AP. 74 75	« AN. 25 00	
	1946 AQ. 74 75	« AO. 25 00	
	1947 AR. 74 75	« AP. 25 00	
	1948 AS. 74 75	« AQ. 25 00	
	1949 AT. 74 75	« AR. 25 00	
	1950 AU. 74 75	« AS. 25 00	
	1951 AV. 74 75	« AT. 25 00	
	1952 AW. 74 75	« AU. 25 00	
	1953 AX. 74 75	« AV. 25 00	
	1954 AY. 74 75	« AW. 25 00	
	1955 AZ. 74 75	« AX. 25 00	
	1956 BA. 74 75	« AY. 25 00	
	1957 BB. 74 75	« AZ. 25 00	
	1958 BC. 74 75	« BA. 25 00	
	1959 BD. 74 75	« BB. 25 00	
	1960 BE. 74 75	« BC. 25 00	
	1961 BF. 74 75	« BD. 25 00	
	1962 BG. 74 75	« BE. 25 00	
	1963 BH. 74 75	« BF. 25 00	
	1964 BI. 74 75	« BG. 25 00	
	1965 BJ. 74 75	« BH. 25 00	
	1966 BK. 74 75	« BI. 25 00	
	1967 BL. 74 75	« BJ. 25 00	
	1968 BM. 74 75	« BK. 25 00	
	1969 BN. 74 75	« BL. 25 00	
	1970 BO. 74 75	« BM. 25 00	
	1971 BP. 74 75	« BN. 25 00	
	1972 BQ. 74 75	« BO. 25 00	
	1973 BR. 74 75	« BP. 25 00	
	1974 BS. 74 75	« BQ. 25 00	
	1975 BT. 74 75	« BR. 25 00	
	1976 BU. 74 75	« BS. 25 00	
	1977 BV. 74 75	« BT. 25 00	
	1978 BW. 74 75	« BU. 25 00	
	1979 BX. 74 75	« BV. 25 00	
	1980 BY. 74 75	« BW. 25 00	
	1981 BZ. 74 75	« BX. 25 00	
	1982 CA. 74 75	« BY. 25 00	
	1983 CB. 74 75	« BZ. 25 00	
	1984 CC. 74 75	« CA. 25 00	
	1985 CD. 74 75	« CB. 25 00	
	1986 CE. 74 75	« CC. 25 00	
	1987 CF. 74 75	« CD. 25 00	
	1988 CG. 74 75	« CE. 25 00	
	1989 CH. 74 75	« CF. 25 00	
	1990 CI. 74 75	« CG. 25 00	
	1991 CJ. 74 75	« CH. 25 00	
	1992 CK. 74 75	« CI. 25 00	
	1993 CL. 74 75	« CJ. 25 00	
	1994 CM. 74 75	« CK. 25 00	
	1995 CN. 74 75	« CL. 25 00	
	1996 CO. 74 75	« CM. 25 00	
	1997 CP. 74 75	« CN. 25 00	
	1998 CQ. 74 75	« CO. 25 00	
	1999 CR. 74 75	« CQ. 25 00	
	2000 CS. 74 75	« CR. 25 00	

Els valors assenyalats amb asterisc no han tingut cotització. Deixem constatat l'últim canvi per a guia del llegidor.
Cotització: Francs, 50'60; suïssos, 137'25; bolgues, 48 25; lliures, 28'93; liras, 22'75; dòlars, 7'23; marcs, 3'15 i coronas, 0'30.
DARRERA SKESSIO. — Al Casino Mercantil, de dos quarts de cinc a les cinc de la tarda, a fi de desembre: Es fa de Nords de 53'35 a 53'25, i d'Andalusos a 42'10.

Diferències de les operacions a terme

De la tanca d'ahir a les cinc de la tarda a la d'aquest matí, es baixa 0'05 de Nords i d'Alacants.
De la del matí, a la de les cinc de la tarda d'ahir, es baixa 0'40 de Nords.

REBLEI

Centre Cotoner de Barcelona

INFORMACIÓ TELEGRÀFICA
TELEGRAMS OFICIALS DEL DIA 30

Liverpool	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	Tercer telegrama	Quart telegrama	TANCA
Disponible . . .	11.09	00.00	10.90			00.00
Futurs:						
Gener	10.78	10.70	10.80			00.00
Març	10.75	10.69	10.76			00.00
Maig	10.68	N.	10.69			00.00
Juliol	10.57	N.	10.59			00.00
Octubre	10.02	N.	10.05			00.00

Alexandria	Obriment ahir	Obriment avui	Jumel	Tanca anterior	Obriment avui	TANCA
Futurs			Nobre .	19.00	00.00	00.00
			Gener .	19.25	00.00	00.00

Nova York	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible . . .	17.90	00.00	00.00	00.00
Futurs:				
Desembre . . .	17.53	00.00	00.00	00.00
Gener	17.46	17.60	00.00	00.00
Març	17.38	17.47	00.00	00.00
Maig	17.32	17.18	00.00	00.00
Juliol	16.71	00.00	00.00	00.00

Nova Orleans	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible . . .	17.25			00.00
Futurs:				
Desembre . . .	16.75			00.00
Gener	16.94			00.00
Març	16.92			00.00
Maig	16.70			00.00
Juliol	16.29			00.00

Barcelona, 1 de desembre de 1921

Fills de F. Mas Sardà

20, Rambla del Centre, 20
VALORS — CANVI — CUPONS

Borsa de Madrid

Canvis facilitats per la Banca Marsans, S. A.

Barcelona, 30 novembre
Telegrames de les 4 tardes.

Accions Nords	53'25
» Alacants	00'00
» Andalusos	42'10
» Orenses	00'00
Colonials	00'00

Borsa de París

4 per 100 Interior Espanyol	000'00
4 » 100 Exterior »	000'00
Accions Nord d'Espanya	000'00
» Alacant	000'00
» Andalusos	300'00
Renda Russa 5 per 100	00'00
» 4 1/2 » 100	00'00
Brasil 4 per 100	00'00
Banc Espanyol Rio Plata	460'00
Renda Francesa 3 per 100	54'90
Accions Riofinto	14'35
» F. N. Nacional Mexicà	00'00
» Banc Central Mexicà	00'00

CANVIS DE DIVISES XEC NO CO.
TITZATS OFICIALMENT FACILI.
TATS PEL BANC DE CATALUNYA

Portugal	0'63 ptes. escut.
Argentina	2'32 » peso.
Holanda	2'57 » flor.
Suècia	1'72 » corona.
Noruega	1'05 » »
Txecoslovàquia	8'25 » 100 cor.
Polònia	0'30 » 100 mrs.
Romania	0'00 » 100 leis.

Barcelona, 30 novembre de 1921.

Concerts

SALA DE L'ORFEO GRACIENC

Associació Intima de Concerts

N'Alexandre Ribó i el seu deixeble N'Ernest Cervera, oferiren el diumenge passat, als abonats als dits concerts, una sessió de gran atractiu, ja que es tractava d'una sèrie d'obres per a dos pianos, que exigixen dels executants condicions especials de temperament i d'estil, no sempre fàcils de reunir.

En Ribó i En Cervera es compen-tren tan bé que l'auditori quedà «numoral» de la perfecció que assoliren les dites obres, originals de J. S. Bach, Schumann, Franck, Saint-Saens, Chabrier, Ribó i Chaminda. Entre les més aplaudides recordem «Le rouet d'Omphale», de Saint-Saens; «Pas de cymbales», de Chaminda; i «Paisatge», d'A. Ribó. Aquesta composició darrera, estrenada la mateixa tarda, de forma distingida i d'un sentiment molt delicat, va agradar de tal manera que la seva repetició fou obligada.

L'excel·lent pianista Ribó i el seu deixeble Cervera, reberen al final del concert una demostració molt viva d'entusiasme, havent de tocar una peça més fora de programa, per a satisfer els desigs de l'auditori.

Institut de Cultura de la Dona

En espera de la inauguració oficial de la gran sala d'actes, la terminació de la qual va activant-se, la Secció Permanent de Cerimonial i Festes no deixa d'organitzar intims concerts en el nou casal, que atrauen sempre bon nombre d'alumnes interessades pel programa ofert.

El de diumenge passat consistí en l'audició de composicions originals

per a piano a quatre mans: un ramell de danses que firmaven els prestigiosos autors forans Weber, Schumann, Grieg, Bordes i Brahms i el mestre català En Vicenç Maria de Giber. Aquest, precisament, amb la seva muller Na Maria Thio de Giber, foren els interpretadors de les danses susdites. L'exquisit gust, el bell estil i la perfecció que aconseguí l'execució de les composicions aquelles van ésser celebrats per tot l'auditori.

Les «Danses noruegues» de Grieg, així com les «Hongareses» de Brahms són prou conegudes i sovint repetides, però, en canvi, el «Ball infantil», op. 130, de Schumann, rara vegada és executat, no obstant la seva bellesa; el «Vals» i «Escocesa» i la «Roda» són d'una gràcia i un humor completament schumannians.

L'interès principal del programa residia, amb tot, en les audicions primeres del «Divertiment sobre un tema del Bearn» de Bordes, peça molt distingida i de bell caràcter, i de «Ball de bastons» d'En Giber. Està a aquesta darrera dansa sobre dues tonades populars recollides a la Plaça de Vich, enamorada per son ambient catalanesc i per la forma ben escalent que l'autor ha sabut donar-li en transcriure i glossar les bones tonades vigitanes per a piano a quatre mans.

L'efecte seu és verament encisador i així ho comprovà l'auditori joventut que l'escoltà, no deixant d'aplaudir fins que la novella composició fou represa pels notables concertistes.

Rebin aquests, així com la comissió organitzadora de l'agradivol concert, la nostra enhorabona — S.

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

Institut Català de Rítmica i Plàstica

Un públic nombrosíssim acudí al cop més a oír i a contemplar el

NOVA MÀQUINA D'AFAITAR GILLETTE PERFECCIONADA

PATENTADA EN 10 MARÇ 1920

Els nous models GILLETTE perfeccionats són la última paraula en matèria de màquines d'afaitar.

MODELS DE 35 PESSETES PER AMUNT

NOVES CARACTERISTIQUES PRINCIPALS

1. Fulcre o punt d'apoiament.
2. Casquet o cap sortint.
3. Flexió tall ajustable de la fulla.
4. Ranura de la guarda.
5. Precisió micromètrica.

L'acció combinada d'aquestes característiques prolonga notablement la duració de les fulles

Nous models GILLETTE, tipus antio

Brownie. . . . 8 Ptes.

Pioneer. . . . 18 »

Pocket edition. 20 »

Productes "GILLETTE" S. A. E. Apartat 978 MADRID

De 25 fins a 3000 bugies
= Rbla de les Flors, 16. =

AJUNTAMENTS!!

MICROSCÒPICS PER A LA TRIQUINA

NOU MODEL B. - PTES. 385

Dirigit per: Josep Dalmau-Optic Placa Catalunya, 9, pral. (tocant a l'Hotel Colon- Barcelona)

CATARROS
antigues y recientes
TOSSES, BRONQUITIS
CURADOS RADICALMENTE por la
Solución Pautauberge
que procura PULMONES ROBUSTOS y
PREVENIR la TUBERCULOSIS
L. PAUTAUERGE, 10, R. de Constantinople, PARIS

Avisos

COMPTABLE

amb millorables referències
disposa dues hores diàries.
Escriure a LA VEU, núm. 258

Traduccions comercials
Rambla Catalunya, 65

Professor de piano i solfeig
a l'Oratori: Consell de Cent, 391

MÉS DE 8.000 PERSONES

DE FRANC
CARLES TUTUSAUS
OPTIC-FABRICANT

Boqueria, 22 Barrioch, 2
BARCELONA

METGES

Comprare «pantostats», en
bon ús. Escriure indicant preu
a P. P. Arús, 5 (Anunci).

Se cerca

Magatzem clar aire-
jat amb instal·lació
i calefacció mjm. 600
m. quadrats, prefe-
rència Eixample
prop de la plaça de
Catalunya. Pagaran
bon preu. Dirigir-se
a J. Luria, carrer
Coello, 188.

Joies d'ocasió

Sautes i servets plata, al
pes. Compra or, plata, platí
brillants perles.
Joieries de J. Mases
Rambla de les Flors, 5 A
i Cardenal Casañas, 8

Vendes

Calderes a vapor
Ocasó diversos sistemes i for-
ces. Independència, 75.

Reconstituent

La Força i la Salut se
torren als veils, si nois late
convalescent, amb el
VITAE AARD
tònic nutritiu. Recomenat per
totes les celebracions mèdiques.
Casting & Co, París. Dipò-
sit en totes les farmàcies.

PIANOS

DE CORDES CREUADES
AMB MARC DE FERRO
Sublim marca
R. MARISTANY
Casa fundada el 1870
AL COMPTAT
PLASSOS I LOGUER
18, Plaça Catalunya, 18

Lloguers

Pianos de lloguer de vi-
rte preu. Bruch,
n.º 10, carrerol C. BIEGER.

Local nou

de dues grans i esplèndides
nans, carrer Roger de Flor,
núms. 189 i 191, tocant Mallor-
ca. Rda: Plaça Urquinaona, 13
primer. De 10 a 12 i de 4 a 6.

Gran local llogu

clar, instal·lació elèctrica
CARRER CLARIS, 10

Rumatismes
Gota - Dolors

ARTRITISME

Aquesta categoria de malalties,
tan difusa, té per origen el retard
i la falta d'equilibri de l'assimila-
ció nutritiva, que deixa acumu-
lar-se en la sang residus nocius,
tals com l'acid úric, i certs fer-
ments o tòxins, que determinen
en els múscles, articulacions i
visceres, les més doloroses ma-
nifestacions. És fàcil, de vegades,
atenuar i suprimir els dolors, pe-
rò, generalment, no s'aconsegueix
sinó fer-los canviar de lloc o va-
riar-ne els símptomes. El verita-
ble tractament consisteix en de-
purar completament la sang.
Aquesta medicació es troba rea-
litzada amb el tractament pel

DEPURATIU RICHELET

que fa desaparèixer tota clas-
se de dolors sense cap recidiva
possible. (Nudositats articulars,
ciàtica, hemicrània, rebs, mani-
festacions artrítiques dels ronyons,
del fetge o dels centres nerviosos
i medulla espinal. El DEPU-
RATIU RICHELET s'aplica sempre
amb èxit en tots els casos de tras-
ports circulatoris i congestius. (Va-
rices, flegmes, enfisema, congesti-
ons i embòlies) i més especial-
ment en les malalties de la pell,
qualsevulla que sigui llur forma,
llur gravetat o llur cronicitat.

Cada flascó va acompanyat
d'un fascicle il·lustrat. Es ven
en totes les bones farmàcies i
drogueries. Laboratori L. RI-
CHELET, de Sedan, 6, Rue de
Belfort, Bayona (França).

DOLORS DE CAMES
MALALTIES de la PELL

Fàbrica de Flors, Corones i Plantes

Tot el que's necessita per a fer-les
Antiga Casa. T. COSTAS, Palla, 13 i 15 pral.

Aixarop del professor GIROLAMO Polvos i Catxets Pagliano (de Florencia)

El millor depuratiu i refrescant
de la sang

65 anys d'èxit creixent
són la millor recomanació

Exigiu sempre el nom del professor
GIROLAMO

Se ven en les principals farmàcies i drogueries

Únics agents a Espanya:

J. Uriach i C^a : Bruch, 49 : Barcelona